The Daily Hebrew Journal

דער אידישער זשורנאַל

A JEWISH CANADIAN DAILY Circulated All Over CANADA And Abroad

פּאָליטיש אומאפּהענגיג נאציאנאַל

א צייטונג וועלכע גיט פרייהייט פון אויסדרוק צו אַלע שיכטען.

VOLUME XVIII No 7737 | Sunday, November 29th, 1930 | יום א׳, י״ט כסלו. פּרשה וישב. תרצ״ב. | טאָראָנטאָ, זונטאג דער 29-טער נאָוועמבער. 1931. | PRICE THREE CENTS

THE NEW YORK PUBLIC LIBRARY DEC 7 1931

N. Y. Public Library 476 Fifth Ave NEW YORK

7 ווייס-רוסען אויפגעהאנגען אין באראנאוויטש פּוילען, אלס שפּיאָנען

אינדישע רונדע-טיש קאָנפערענץ אויפגעלייזט; גאנדהי רעדט וועגען פּאַסיווען ווידערשטאנד

לאָנדאָן, נאָוו. 28.

די אינדישע רונדע טיש קאָנפערענץ איז ענדליך היינט פולשטענדיג אפּגע-בראָכען געוואָרען, נאָכדעם ווי די „פּע-דעראַל סטרוקטור קאָמיטע" (די קאָמי-טע וועלכע האָט געזאָלט אויסארבייטען אינדיע׳ס קאָנסטיטוציע), האָט אויפגע-לייזט איהרע זיצונגען.

דער טשערמאַן פון דער קאָמיטע, לאָרד סענקי, האָט אין זיין שלום-רעדע דערקלעהרט, אז די מעמבערס פון דער קאָמיטע דאַרפען ניט פאַרצווייפעלט ווע-רען, ווייל א פעדעראַלע אינדיע איז איצט זעהר מעגליך. ענגלאַנד מוז אויפהאַלטען דעם קאָנטראָל איבער אינדיע׳ס פינאַנ-צען, האָט לאָרד סענקי געזאָגט, ווייל אנ-דערש וואָלט געפאַלען דער אַלגעמיינער צוטרוי.

שבת איז פאָרגעקומען די פּלענאַר-סעסיע פון דער פולער קאָנפערענץ (ניט בלויז פון דער קאָמיטע) און 41 רעדנער ...

קאָנפערענץ, גרייט זיך שוין צו אוועק-פאָהרען מיטוואָך. ער וועט פאָהרען קיין זשענעוואַ, שווייץ, וואו ער וועט זיך טרע-פען מיט ראָמען ראָלאַנד, און וואו ער וועט מעגליך אויך אדרעסירען א פרידענס פאַרזאַמלונג. דערנאָך וועט ער תיכף אָפּפאָהרען קיין אינדיע.

„יאָ, די טשוירטשילס האָבען גע-וואונען", האָט ער געזאָגט, „אָבער זייער זיעג וועט זיי טייער קאָסטען". פאָרזי-כערענדיג, אז ער וועט איצט ווידער באַ-נייען זיין פּאַסיווען ווידערשטאַנד, האָט ער דערקלעהרט, אז די מיליאָנען אינדיער וועלען איצט ווידער ליידען ביז זיי וועלען באַקומען זייער פרייהייט.

„קיין אַרמיי, קיינע באָמבאַרדירענדע טאַנקס, קיינע עראָפּלאַנען און קיינע מאַ-שין-ביקסען, קענען זיי איבערשרעקען", האָט ער פאָרענדיגט.

7 ווייס-רוסען אויפגעהאנגען

אלע 7 זענען שבת פריה אויפגעהאנגען געוואָרען. — פּויל-ישער פּרעזידענט האָט זיך אנטזאָגט צו באַגנאַדיגען זיי. נעכטען איז אַן אוקראַינער אין לוואָוו אויך פאַר׳משפט געוואָרען צום טויט. — 16 אַנדערע פאַר׳משפט צו לאַנ-גע תפיסה טערמינען. אין פּוילען איז אומרוהיג.

וואַרשע, נאָוו. 28.

מעיאָר הוד פון מאַרשאַל באַפט בעצטע מפּלה פון ... פּאָליצי-טשיף

הינקלעה האָט דורכגעשפּאַנט דרום אַטלאַנטישען אָקעאַן

יונגע מאָטאָר-מערדערין קריגט 14 יאָר אין קינגסטאָן פּעניטענשערי

טאָראָנטאָ׳ער פרוי געווינט $100,000

וועבב ווידער דערוועהלט אַלס מעיאָר פון וויניפּעג

מיליטאַריסטען צושטערען פרידענס-פּראָגראַם

קאָנגרעסמאַן דיקשטיין וועט קעמפען פאַר לייכטערע איינוואַנדערונג

מיינונגספאַרשיידענהייט אין דייטשלאַנד וועגען די „נאַצי" דאָקומענטען

יאַפּאַנעזישע סאָלדאַטען ווערען ביסלעכווייז צוריקגעצויגען פון מאַנדזשוריע

אַמנעסטיע פאַר פּאָליטישע אַרעסטאַנטען אין שפּאַניען

אַלטע טעאַטער-מאַגנאַט, פּענטיידושעס באַפרייט געוואָרען

נאַציאָנאַלע קאַנאַדער הלואה שוין באַלד געשאַפען געוואָרען

האָראָוויץ׳עס פאַרמעגען איבערגעלאָזען פאַר זיין פרוי, קינד און א ברודער

קובאַנער רעגירונג גרייט צו דעפּאָרטירען מאַסען קאָמוניסטען

פּרעמיער בענעט ביים קעניג

היינט זונטאג הויבט זיך אָן דרוקען אונזער נייער ראָמאַן „אויפ׳ן גלימשיגען וועג"

הפצ״ם
שפיין פעקלאה קיין רוסלאנד
דעליווערט ווי פריהער און דירעקט 100% גאראנטירט

הפצ״ם שיפס קאנטאר
DOMINION TICKET OFFICE
143 קווין סטריט וועסט
עדעלייד 5971
שיפסקארטען — געלט שיקען — ...

Dr. Henry Harris
EYESIGHT SPECIALIST
— Phone Trinity 6604 —
279 College St. near Spadina
Open until 9 p. m.

דר. הענרי העררים
279 קאלעדזש סט.

NEW YORK WINDOW CLEANING CO.
427 BAY ST

אליהו דאגלאס
ROYAL TICKET OFFICE
153 QUEEN ST. W.
Ad. 2047
Hl. 9101
TORONTO

פארניכטעט!
NATIONAL EXTERMINATING COMPANY
1 RUSHOLME RD. TORONTO
PHONE LOMBARD 3342

צו פארענטען

צו פארענטען 2 פלעטס אין 2 נייע הייזער, נארט אויף קאלעדזש, 3 אדער 4 רומס, מאדערנע, סעפערעט באד רומס, סינק אין קיטשען, סאן רום, הייסע וואסער א גאנץ יאהר, בלײנדס און פיקסטשורס. 133-135 ראשהאלם ראוד. טעלעפאן מעלראוז 2816.

8536)

צו פארענטען א פלעט פון 4 רומס און א שעהנער נייער מאדערנער הויז, אלע קאנוויניענס, גאראדזש, ביי א קליי־נער פאמיליע. 29 ראשהאלם דרייוו. מעלראוז 5577.

641-12-29-1-3)

צו פארענטען א 6 רומיגען אפארט־מענט, אלע קאנוויניענס, אריינצומופען דעם ערשטען דעצעמבער. 617 קאלעדזש סטריט.

640)

צו פארענטען א שעהנעם פלעט פון 3 רומס, הארדוואוד פלארס, אלע קאנ־וויניענס. 225 ביטרים סטריט.

639)

קענט איר זינגען?

אידישער כאר ארגאניזירט זיך. מיידלאך, מענער, פרויען, וואס ווילען זיך אנשליסען, וועלען האבען א געלעגענהייט צו זינגען אויף קאנצערטען, ראדיא, "טא־קים". פרעגען מעלראוז 3317, מר. צימערמאן.

8486-11-29)

מר. קייטס
אייער אלט באקאנטער
פייפערהענגנער און פיינטער

8430-12-1)

פייפערהענגינג און פיינטינג

פיינטינג, פייפער הענגינג
ה. האלאנד
747 באטהורסט סטריט

פיינטינג, פייפער הענגינג

חזן ב. וולאדאווסקי

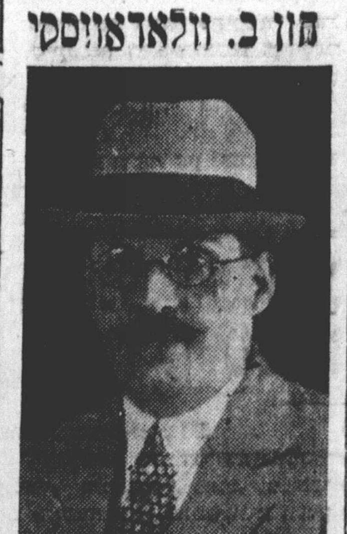

מוהל

צו פארקויפען

צו פארקויפען א גראסערי און פרוכט סטאר אין זעהר א גוטען געגענד. שרייבט "זשורנאל" באקס 676.

8437-11-29)

א גוט געהענדע שוך סטאר צו פאר־קויפען, בלור באטהורסט געגענד. אור־זאכע קען ניט אטענדען. שרייבט "זשור־נאל" באקס 677.

8449-11-29)

צו פארקויפען אדער פארענטען א הויז פון 8 רומס מיט אלע קאנוויניענס. 121 באררען סטריט. פרעגען 158 באר־רען סטריט.

8473-11-29)

צו פארקויפען א מאפעט קאמביניי־שאן סטאוו, און אויך אנדערע ארטיקלען 254 ביטרים סטריט.

8466-11-29)

א גרויסער בארגיין צום שנעלען קוי־פער, א פערזען לעם קאוט, גוט ווי ניי, לייטעסט סטייל. פרעגען 370 מענינג עוו.

8498-11-29)

צו פארקויפען
גראסמאנס לאנטש רום און רעסטאראן
בעסטער אפער אנגענומען. אורזאכע אויפ'ן פלאץ. 146 ספעדיינע עוועניו. צונטאג 438 יוקליד עוועניו.

8547)

צו פארקויפען ערשטע קלאס סטאוו, און אויך א גאז רענדזש, ביליג. 145 מארקהאם סטריט.

8502)

איבערצוגעבען א דעליקאטעסען, קאנפעקשאנערי סטאר מיט רומס, גוטער פלאץ פאר א גראסערי. 264 קווין סטריט איסט.

8509)

צו פארקויפען א גראסערי און פרוכט סטאר אויף דאנדעס וועסט. פרעגען 400 מענינג עוו. טריניטי 7174.

8529-12-1)

צו פארקויפען א שעהנע פיאנא, זעהר ביליג, צוליעב אוועקפאהרען, אויך אן ענייטעלד קאמבינעישאן סטאוו. פרעגען 535 דאנדעס וועסט.

8512)

צו פארקויפען א סאליד בריק הויז, 9 רומס ,אלע קאנוויניענס, 263 ריטש־מאנד סטריט וועסט. דער גרעסטער אינ־וועסטמענט אין פעקטארי סעקשאן, ווערט 75 הונדערט. ווערט יעצט פארקויפט פאר 56 הונדערט, קעש ארנזשירט. — פרעגען דזשייקאבס, 47 גרענדזש עוו.

8526)

גרויסער בארגיין צום קויפער. סאליד בריק סטאר מיט רומס אין קווין וועסט, סעפערעט אריינגאנג. 4 טויזענט דאלאר קויפט דאס.

48 הונדערט, קראפארד, 8 רומס, הארדוואוד, פרענטש טירען, פריש דע־קארירט, גלייך אריינצומופען.

45 הונדערט, בראנזוויק, 7 רומס הארדוואוד, פרענטש טירען, מוז פאר־קויפט ווערען. פרעגען מר. סעמועלס, טעלעפאן טריניטי 3480.

8521)

צו פארקויפען א שניידער עלעקטריק מאשין און א גרויסע שפיגעל, אויך א האמילטאן פרעס מאשין, 3 נייע אווער־קאוטס. 147 אגוסטא עוו.

8505)

צו פארקויפען פוד, ביליג. 140 גרענדזש עוו. טריניטי F 2265.

8501)

איבערצוגעבען א גראסערי מיט 6 רומס אין גוטען סענטער, אידישע און קריסטליכע לייזונג. $30 א מאנאט רענט. גאראנטירט צו מאכען א שעהנעם לעבען. טריניטי W 8038 אדער טריניטי 7592.

8475)

צו פארקויפען א שניידער עלעקטריק מאשין אין בעסטען קאנדישאן. ביליג. A 193 בעווערלי סטריט.

8539-11-30)

צו פארקויפען שניידער מאשינען 20—31, אויך ווילער און ווילסאן מאשי־נען אין בעסטען קאנדישאן, ביליג. פרעגען A 193 בעווערלי סטריט.

8540)

48 הונדערט, יוקליד, סאליד בריק הויז, 8 רומס, סאן רום, גאראדזש.

49 הונדערט, מיידזשאר, סאליד בריק הויז, 8 רומס ,הארדוואוד.

55 הונדערט, דעלעווער, נעבען קא־לעדזש, סאליד בריק הויז, 8 רומס, סייד דרייוו.

אויסצובייטען א סטאר קווין איסט, פאר א הויז. פרעגען מר. מאסקאוויטש, טעלעפאן מעלראוז 1402.

8544)

דייוויד שער און קא
באריסטערס א. א. וו.
געלט געליהען אויף מארגעדזשעס.
502-501 סענטראל בילדינג
45 ריטשמאנד סט. וועסט
טעלעפאן עלגין 7600

צו פארענטען

צו פארענטען און איינגעטירטע רענס שאפ, אלע קאנוויניענס, בריק ביל־דינג אין סענטער פון שטאדט, 6 האגער מאן סטריט, פרעגען זאבערמאן, 129 באלדווין סטריט, טריניטי 8307.

35533)

צו פארענטען פאר $32 א מאנאט, אויף קראפארד נעבען הארבארד סטריט, סאליד בריק הויז, 8 רומס, הארדוואוד פלארס, ניי דעקארירט, איצט ליידיג. — פרעגען טעל. מעלראוז 1402.

8488-11-30)

צו פארענטען 1 אדער 2 פוירנישד רומס אין א מאדערנער היים. פאסיג פאר 2 באים, באהייצט. 241 בראנזוויק עוו.

8519)

צו פארענטען א פלעט פון 2 אדער 3 רומס מיט א באד, הארדוואוד פלארס, טעלעפאן, אלע קאנוויניענס. ביליג רענט. פרעגען 27 בראנזוויק עוו.

85-11-14)

צו פארענטען א פלעט פון 3 רומס, אלע קאנוויניענס. פרעגען 6 טרעפארד פליים לעבען קערמאנט. רענט 18 דאלאר א מאנאט מיט גאז, לייטס, סינק אין קיטשען.

8515)

צו פארענטען א פלעט פון 3 אדער 4 שעהנע רומס, ניי דעקארירט, הארד־וואוד פלארס, טעלעפאן, עלעקטריק פיקס־טשורס, סינק אין קיטשען, גוטע באהיי־צונג. פרעגען 284 יוראן סטריט.

6516-12-1)

צו פארענטען 7 רומס, אפער דופ־לעקס מאדערנע קאנוויניענס, הייסע וואַ־סער באהייצונג, גאראדזש, אויב נויטיג, ביליג רענט 388 מענינג עוועניו, טריניטי 7853. גלייך אריינצומופען.

8490)

צו פארענטען א שעהנעם 3 רומיגען פלעט. $25 א מאנאט. 325 קלינטאן סט.

8508)

צו פארענטען 2 שעהנע רומס. 241 בעווערלי סטריט. ביליג רענט.

8506)

צו פארענטען אלסטער און גרענדזש אפארטמענטס, סענטראל לאקיישאן, היטעט, מעסיגער פרייז, ניי דעקארירט, מאדערנע אפארטמענטס, 3, 4, אדער 5 רומס, גרענדזש און אגוסטא עוו. טעל. טריניטי 9869 ביים דזשעניטאר.

8053-12-1)

צו פארענטען א פוירנישד רום, סטים היט. 426 שאה סטריט. טעלעפאן לאידברוק 9331.

8504)

צו פארענטען א פוירנישד רום מיט אדער אהן באארד. פאסיג פאר 2 מענשען. פרעגען 162 ראבערט סטריט.

8487)

צו פארענטען א פלעט פון 3 אדער 4 רומס, אלע קאנוויניענס, הארדוואוד פלארס, הייסע וואסער א גאנץ יאהר, סינק אין קיטשען. טעלעפאן צו נוצען. 68 הענרי סטריט.

8500-11-30)

צו פארענטען א שעהנעם פלעט פון 3 רומס, $20 א מאנאט, הארדוואוד פלארס, סינק אין קיטשען, בליינדס, ביי א קליינער פאמיליע. 235 מיידזשאר סטריט.

***)

צו פארענטען 2 רומס, הארדוואוד פלארס, סינק אין קוטשען, אלע קאנווי־ניענס. פאסיג פאר א קאפעל. יעצט ליידיג, 60 ראבערט סטריט, קינגסדייל 9553.

8542)

צו פארענטען 2 רומס, אלע קאנווי־ניענס, 322 ראקסטאן ראוד. לאמארד 0649.

8541)

צו פארענטען א פלעט פון 3 אדער 4 רומס, אלע קאנוויניענס, סעפערעט 3 פיעס באד, נייע הארדוואוד פלארס, גא־ראדזש אויב נויטיג. מעסיגע רענט. טעל. טריניטי 79917.

8548)

צו פארענטען א שעהנע פוירנישד רום, אלע קאנוויניענס. פאסיג פאר 1 אדער 2 מענשען. 387 מארקהאם סט.

8543)

צו פארענטען א סטאר מיט 5 רומס $25. 87 וואלטאן סטריט. אויך א גא־ראדזש און סייד דרייוו. פרעגען 42 מיידזשאר סטריט.

8535)

צו פארענטען, פוירנישד, דאבעל, אדער סינגעל רום פאר א ביזנעס קאפעל אדער דזשענטעלמען אין א פריוואטער היים ביי א קליינער פאמיליע. מעסיגע רענט. 392 פאלמערסטאן בולווארד.

8537)

צו פארענטען אן אפער דופלעקס פון 6 רומס, היטעט, אלע קאנוויניענס. — פרעגען 223 יוראן סטריט. טעלעפאן קינגסדייל 2705.

8549)

צו פארענטען אן 8 רומיגע סאליד בריק הויז, פיקסטשורס, פוירניטשור אויב נויטיג גאראדזש, 121 ליפענקאט סטריט.

8550)

צו פארענטען

צו פארענטען א פלעט פון 3 רומס, הארדוואוד פלארס, סטים היט, אלע קאנ־וויניענס. פרעגען 334 שאה סטריט.

8462-11-29)

צו פארענטען א פלעט פון 3 רומס, הארדוואוד פלארס, קאבארדס אין יעדער רום, אלע קאנוויניענס. 43 בעווערלי סט.

8460-11-29)

צו פארענטען אן אפארטמענט, בארדען נעבען בלור סטריט, 6 רומס און סאן רום, היטעט, דזשעניטאר סערוויס, ליידיג דעם ערשטען, מעסיגע רענט. פרעגען 82 בראנזוויק עוו. קינגסדייל 8833.

8468-11-29)

צו פארענטען א פוירנישד רום, בראנזוויק עוו. נעבען דופאנט. מעסיגע רענט. פרעגען מידוויי 5379.

8469-11-29)

צו פארענטען א גוטע הויז, 195 אגוסטא עוו. 8 רומס, אלע קאנוויניענס, ניי דעקארירט ,פוירנעס. פרעגען 177 יארק סטריט.

8467-11-29)

צו פארענטען א הויז פון 7 רומס, הארדוואוד פלארס איבעראל, גאראדזש, קאנוויניענס. די הויז קען איבערגענומען ווערען צו יעדער צייט נעקסטען מאנאט. 254 ביטרים סטריט. טריניטי 6891.

8465-11-29)

צו פארענטען א הויז פון 9 רומס און א גאראדזש, הארדוואוד פלארס, אלע קאנוויניענס. טריניטי 5498.

8477-11-29)

צו פארענטען 2 אדער 3 רומס, סינק אין קיטשען, הארדוואוד פלארס, ביי א קאפעל אהן קינדער. מעסיגע רענט צו פאסיגע מענשען. פרעגען מאראוויץ, 19 מענינג עוו. טריניטי 6231.

8482-11-29)

צו פארענטען פאר $32 א מאנאט, אויף קראפארד נעבען הארבארד סטריט, סאליד בריק הויז, 8 רומס, הארדוואוד פלארס, ניי דעקארירט, איצט ליידיג. — פרעגען טעל. מעלראוז 1042.

8488-11-19)

צו פארענטען א שעהנעם פלעט פון 3 רומס, הארדוואוד פלארס, סינק אין קיטשען, סאן רום. 437 גרייס סטריט, אנטקעגען פארק.

84899-11-29)

צו פארענטען א פלעט פון 3 שעהנע רומס, הארדוואוד פלארס, ווינדע בליינדס, סינק אין קיטשען, אלע קאנוויניענס, ביי א קליינער פאמיליע. 229 מיידזשאר סטריט.

8481-11-30)

צו פארענטען 2 שעהנע רומס מיט א קיטשען, אלע קאנוויניענס, 181 אגוסטא עוועניו.

8520)

צו פארענטען א פלעט פון 3 רומס, סינק אין קיטשען, אלע קאנוויניענס. רענט 18 דאלאר א מאנאט. 221 אגוסטא עוו.

8534)

צו פארענטען א הויז פון 7 רומס, 246 פאלמערסטאן עוו. אלע קאנוויניענס. יעצט ליידיג. 248 פאלמערסטאן עוו.

8531)

צו פארענטען א פוירנישד רום מיט בארד, פאסיג פאר 2 מענשען, $500 א וואך פאר איין מענשען. טעלעפאן 463 ריטשמאנד סט. וועסט.

8530)

צו פארענטען 2 אדער 3 רומס, אלע קאנוויניענס, הארדוואוד פלארס, סטים בליינדס, פיקסטשורס, סינק אין קיטשען. 511 מארקהאם סטריט.

8527)

צו פארענטען 2 שעהנע רומס, אלע קאנוויניענס. 256 מיידזשאר סט. ביליג רענט.

8525)

צו פארענטען א 4 רומיגען אפארט־מענט, אלע קאנוויניענס, ניי דעקארירט, הייסע וואסער א גאנץ יאהר. 67 באלדווין סטריט. מר. יאלעס.

צו פארענטען 2 אדער 3 ווארעמע רומס, אדער 1 פוירנישד רום. 100 גרענדזש עוו. עלעקטריק, גאז, אלע קאנ־וויניענס, הייסע וואסער, סינק אין קיטשען טעלעפאן צו נוצען.

8524)

צו פארענטען א הויז פון 9 רומס, 231 פאלמערסטאן עוו. אלע קאנוויניענס פרענטש טירען, הארדוואוד פלארס, גא־ראדזש. טריניטי 3433. פרעגען 162 גרענדזש עוו.

8522-11-30)

צו פארענטען א קארנער סטאר, פאלמערסטאן און דאנדעס. פאסיג פאר אלערליי ביזנעס, מעסיגע רענט. 460 בעי סטריט.

8523-11-30)

צו פארענטען 2 שעהנע רומס, סינק אין קיטשען. פרעגען 506 מענינג עוו. טעלעפאן מעלראוז 7469.

8517)

צו פארענטען 2 אדער 3 רומס אין א מאדערנער היים, סינק אין קיטשען, הארדוואוד פלארס, 241 בראנזוויק עוו.

8518)

צו פארענטען

צו פארענטען א פלעט פון 3 רומס, אלע קאנוויניענס, הארדוואוד פלארס, סינק אין קיטשען, ניי דעקארירט, טעלע־פאן צו נוצען. 620 מענינג עוו.

8436-11-28)

צו פארענטען א סטאר און אפארט־מענט. 1093 קווין סטריט איסט. מעסיגע רענט. פרעגען צוקערמאן, 352 עדעלייד וועסט, ווייווערלי 2409. אין אווענט — טריניטי W 4947.

8444-11-29)

צו פארענטען 3 אדער 5 רומס אין די בעק פון א סטאר. מעסיגע רענט. — פרעגען 790 דאנדעס סטריט וועסט.

8447-11-29)

צו פארענטען א הויז פון 7 רומס, אדער אן אפסטערז, אדער דאונסטערז. 567 דאנדעס סטריט וועסט. פרעגען טעל. טריניטי W 1111. 8 באלדווין סטריט.

8448-11-29)

צו פארענטען א הויז פון 7 רומס, הארדוואוד פלארס איבעראל, פרענטש טירען, סאן רומס אויף ביידע פלארס. 284 פאלמערסטאן. פרעגען 832 דאנדעס סטריט וועסט אין פרוכט סטאר. גלייך אריינצומופען.

84399-11-29)

צו פארענטען 2 רומס אין א נייער מאדערנער הויז מיט אלע קאנוויניענס. טעלעפאן צום נוצען. פרעגען 547 אסינג־טאן עוו. טעלעפאן לאמבארד 8231, מר. סילווער.

8412-11-24-27-29)

צו פארענטען אן אפארטמענטס, 4 רומס און סאן רום, אויך 2 גרויסע הויז־קיפינג רומס, אדער 6 רומס. פרעגען קינג עדווארד, קאלעדזש און מענינג.

8414-11-14-27-29)

אלעקסאנדרא פארק אפארטמענטס. 185 גרענדזש עוו. צו פארענטען 1 אפארטמענט פון 4 רומס, הייסע וואסער באהייצונג א גאנץ יאהר. מעסיגע רענט. פרעגען ביים דזשעניטאר.

638-11-30)

צו פארענטען א פלעט פון 3 רומס און סאן רום, הארדוואוד פלארס, סינק אין קיטשען, אלע קאנוויניענס, ביי פיינע מענשען. פאסיג פאר א יונגער קאפעל. ביטרים סטריט. טריניטי W 7924.

8452-11-29)

צו פארענטען א שעהנע פוירנישד רום, סטים היט אין א גוטער לאקיישאן, טריניטי 2834.

8494-11-29)

צו פארענטען אן אפסטערז דופלעקס פון 3 אדער 4 רומס, נייע הארדוואוד פלארס, באהייצט, בליינדס, פיקסטשורס, עלעקטריק און גאראדזש אויב נויטיג. מעסיגע רענט. פרעגען 130 קראפארד סט.

8496-11-29)

צו פארענטען 2 אדער 3 רומס. 25 דעניסאן עוו. טריניטי J 5031.

8497-11-929)

צו פארענטען א הויז פון 7 רומס, אלע קאנוויניענס. ביליג רענט. 153 יוראן סטריט.

8499-11-929)

צו פארענטען 3 גרויסע שעהנע רומס און סאן רום, סינק און קאבארדס אין קיטשען, הארדוואוד פלארס, אלע קאנווי־ניענס, ניי דעקארירט, יעצט ליידיג. מעסי־גע רענט. 324 מארקהאם סטריט.

8492-11-29)

צו פארענטען א וואורשט פעקטארי, מיט מאשינערי, גרויסער פלאץ, פאסענד פאר א וואורשט פעקטארי אדער עני פעקטארי. 155 שומאק סטריט טעלעפאן ווייווערלי 4346.

8451-11-28)

צו פארענטען 2 שעהנע רומס, אלע קאנוויניענס, הארדוואוד פלארס. פאסיג פאר א קאפעל, 99 באררען סטריט.

8438-11-28)

צו פארענטען, פארקויפען, אדער עקסטשענדזשען, 1093 קווין סטריט איסט סטאר און אפארטמענט, בארגיין. פרעגען צוקערמאן, 352 עדעלייד סטריט וועסט. טריניטי W 4947.

8445-11-299)

צו פארענטען א פלעט פון 2 שעהנע רומס, ליכטיגע סאן רום, ניי דעקארירט, אלע קאנוויניענס, הארדוואוד פלארס, סעפערעט באדרום. פאסיג פאר א קאפעל, ביי א קליינער פאמיליע. 248 מיידזשאר נעבען בלור.

8435-11-29)

צו פארענטען אן אפסטערז דופלעקס ניי דעקארירט, 6 רומס, סאן רום, הארד־וואוד פלארס, באהייצט, בליינדס, פיקס־טשורס, פרענטש טירען, בעק און פראנט ווארענדעס, גלייך אריינצומופען. 191 ראבערט סטריט.

8457-11-26-29-30)

צו פארענטען 2 שעהנע פוירנישד רומס, אלע קאנוויניענס. 867 דאנדעס סטריט וועסט.

8511-11-30)

צו פארענטען א 6 רומיגע הויז אין 32 סט. ענדריו סטריט, ליידיג דעם ער־שטען. גאראדזש אדער סטייבעל. 547 מארקהאם סטריט. מעלראוז 6730.

5807)

פארלאנגט

פארלאנגט אלערליי הינטלאך. בעסטע פרייזען געצאהלט. טעלעפאן טריניטי J 3155.

638-11-25-27-29)

קארטעדזש און טראקינג צו ביליגע פרייזען פון א פאראנטווארטליכען מענ־שען. טעלעפאנירט גרינבאום, קינגסדייל 5650.

637-11-29)

העכסטע פרייזען באצאהלט פאר אלערליי הינטלאך. קינגסדייל 7104

8461-11-30)

א דייטשע פרוי זוכט הויז ארבייט פאר 3 טעג אדער א וואך, 26 עפסאן עוו.

8472-11-29)

פארלאנגט א זייגער מאכער, סטעדי ארבייט, מעג זיין א גרינער. מעסיגע ווידזשעס. פרעגען דזשיי. בראונ'ס דזשועלערי סטאר, 310 קאלעדזש סט.

8474-11-29)

אן עקספיריענסד דעזיינער אויף ליידיס קאוטס און סוטס, קען אויך מענעדזשען א שאפ, זוכט א פאזישאן. טעלעפאן האדסאן W 8918.

8558-11-30)

מיר מופען פאר $1.25 א שטונדע מיט 2 פאראנטווארטליכע לייטע. טעל. טריניטי F 2317.

8513-11-29-1-3)

א דייטשער מאן פארלאנגט ארבייט ביי פלאסטערינג, טשימני און סעמענט רעפעיר און סטאקא סילינגס, ארבייט גא־ראנטירט. ביליגע פרייזען, טעלעפאנירט טריניטי 2072.

8570)

פארלאנגט צו קויפען א פלאטפארם סקייל. טריניטי F 5988.

8484-11-29)

דייטשער אויטאמאביל מעכאניק, לאנגע יאהרען עקספיריענסד, דזשענעראל מאטארס עקספערט. וועט איבערהאלען אייער קאר פאר $10, 6 סילינדער $14. רעליין בריקס $1 א ראד. ארבייט גא־ראנטירט. 85 לאמבארד סטריט. טעל. ווייווערלי 2001. זונטאג ווייווערלי 4411. ורעגט פאר'ן מעכאניק.

8538)

דארפט איהר א גלעזער? דאן טע־לעפאנירט נאך אייער גוט באקאנטען גלעזער ב. שוגער, טריניטי 3123. צופרי־דענהייט גאראנטירט.

8546-11-30)

פארלאנגט א פארטנער צו א גוט געהענדער פרינטינג ביזנעס, זיכער א לע־בען צו מאכען. פרעגען 199 דאנדעס סט. וועסט.

8532)

פארלאנגט צו קויפען פארשידענע סעקאנד הענט פוירניטשור. רופט מיך צו יעדער צייט. מעלראוז 2510, מר. פערל.

8545)

$100 באלוינונג צו דעם, וועלכער וועט אנווייזען א שפור צו דער גנבה פון ליידיס פאר קאוטס, וואס איז גע'גנב'ט געווארען זונטאג ביינאכט דעם 15־טען נאוועמבער אין 1059 סט. קלעיר עוועניו. לאזען וויסען צו מר. קאהן, 493 מענינג עוו. טעלעפאן מעלראוז 3428.

8456-11-29)

ווער עס ליידעט פון קאנוואלסיעס, אדער פון יעדע אנדערע פיבערדיגע אנ־פאלען ,קען אויסגעהיילט ווערען. ווענדעט זיך: 20 בעלווין עוועניו.

8485-11-29)

אקאונטענט-בוקקיפער
12 יאהר עקספיריענסד, וועט פיהרען אייערע ביכער טייל-צייט, אדער אודיטען פאר מעסיגע פרייזען.
א. א. גאלדענבערג
75 האמוואוד דרייוו
הילקרעסט W 7504.

א לעווסאן
דער גוט באוואוסטער פלאסטערער און קאנטראקטאר
צו אלע בילדערס אין טאראנטא. נעהמט אן דזשאבס. קיין דזשאב צו קליין אדער צו גרויס.
עסטימייטס פריי.
טעלעפאן טריניטי W 2357
124 מארקהאם סטריט

אלערליי מענער טרי-מינגס און וואולענס
סוטס און אווערקאוט וואַרעס צו ביליגע פרייזען. עס איז די מעקס עטין טרימינג סטאר ווי געוועזע אלע מאל. דענקט נישט אז עס איז בלויז פאר ווי איהר זעהט עס אין פענסטער. דער אמת איז, אז דאס איז די ועלבע טרימינג סטאר ווי געווען.
382 ספעדיינע עוו.

8157-11-29)

אונטערוועלט

— פון —
מארק-סארדעל
(נאכדרוקען פארבאטען)

שפאנענדער ראמאן פון שטענדיגען קאמף צווישען פארברעכער און געזעץ.

(פארזעצונג)

— א, דאס איז שוין גאר מיין זאך! — האט מענועל געזאגט מיט דעם זעלבען שמייכעל — מיר פאלט איין, אז דער שעריף באהאלט דא ערגעץ יענעם מענשען, וועלכער ווערט געזוכט צוזאמען מיט מיין ברודער, איז דאס אמת, מר. לאווסטאן?

לאווסטאן איז בלאס געווארען און האט אנגעהויבען שטאמלען:

— ניין, ניין! איך ווייס פון גאר ניט!

— דאס איז מאדנע. — האט מענועל געזאגט — פון וואנען־זשע ווייסט איהר, אז מיין ברודער באהאלט זיך דא אונטער אן אנדער נאמען? און אויב איהר האט דאס די גאנצע צייט געוואוסט, פארוואס האט איהם ביז איצט ניט געלאזט ארעסטירען?

— איך... איך האב עס ניט געוואוסט ביז נעכטען. — האט לאווסטאן געשטאמעלט.

— דאס איז זעהר פיין געענטפערט — האט מענועל געזאגט — איצט דארפט איהר מיר זאגען, פון וועמען איהר האט די דאזיגע אינפארמאציע געקראגען.

מענועל האט שארף געקוקט אויפ'ן שעריף און דער שעריף האט זיך אומרוהיג געדרעהט, אזוי ווי ער וואלט ניט געוואוסט וואס פאר אן ענטפער צו געבען.

ליגא האט אין דעם מאמענט געהאט א שרעקליך פנים. זיינע אויגען האבען זיך ווילד געדרעהט אין זיין קאפ. זיין פנים איז געווען בלאס. ער האט אומרוהיג געקוקט אויף זיך און אומבאמערקט פון די ארומיגע האט ער זיך שטילערהייט אויפגעהויבען פון זיין ארט און האט זיך לאנגזאם גענומען גנב'ענען צו דער טיר.

די איינציגע וואס האט באמערקט ליגא'ס אומרוהיגקייט און זיינע נערוועזע האנדלונגען, איז געווען דארע. זי האט די גאנצע צייט ניט געקענט ארונטער־נעהמען די אויגען פון איהם. און וואס מעהר זי האט אויף איהם געקוקט, אלץ זיכערער איז זי געווען, אז זי האט ערגעץ וואו געזעהן די דאזיגע אומרוהיגע, פייערדיגע אויגען.

איצט, ווען ער האט שטילערהייט זיך גענומען גנב'ענען צו דער טיר, האט דארע מיט אמאל ארויסגעלאזט א הילכיגען געשריי.

— דאס איז ער! דאס איז ער!...

האט זי געשריען אויסער זיך, טייטלענדיג אויף ליגא'ן מיט איהר פינגער.

— ווער? ווער? — האבען די ארומיגע מענשען גענומען שרייען.

מאקס האט זיך אומגעדרעהט און האט שארף געקוקט אויף דעם קאנסטייבעל, און אויך ער האט איצט ארויסגעלאזט א געשריי.

— ליגא! דאס איז ליגא! — האט ער אויסגעשריען — א, מיין גאט, איצט פארשטעה איך אלעס!

עס איז געווארען א פיינליכער מאמענט. דער ארומיגער עולם האט ניט געוואוסט וואס דא קומט פאר. זיי האבען נאר פארשטאנען, אז דער קאנסטייבעל זוכט זיך ארויסצודרעהען פון דאנען. אויך מענועל האט דאס באמערקט און ער האט שנעל א געשריי געטאן צו פלאט'ען:

— האלט איהם פעסט!

— ניט אזוי לאנג ווי איך לעב! — האט ליגא אויסגעשריען און אין זיין האנט האט א בליץ געטאן א רעוואלווער.

— א, מיין גאט! — האט א געשריי געטאן סטעלא.

— העלפ! העלפ! — האבען געשריען די פארמערס, שטופענדיג זיך צו די ווענט, אזוי ווי אויסצוהיטען זיך פון ליגא'ס רעוואלווער.

— ווער עס וועט וואגען צו קומען צו מיר, דער קריגט א קויל! — האט ליגא געבליצט מיט זיינע שווארצע אויגען.

און האלטענדיג דעם רעוואלווער אין דער האנט, האט ער זיך היטערווייליקעכטס [illegible] צו דער טיר.

— האלט איהם, פלאט! — האט מענועל געשריען צו פלאט'ן און אין דעם זעלבען אויגענבליק האט אין זיין אייגענער האנט א בליץ געטאן א רעוואלווער. עס האט זיך דערהערט א שאס. דאס געריכט־הויז איז געווארען איינגעהילט אין רויך.

קאפיטעל זעכציג-פיר.

דריי פארלאר

אויפ'ן ערשטען מאמענט איז געווען אזא שטילקייט, אזוי ווי אלע מענשען אין געריכט וואלטען מיט אמאל אויסגעשטארבען פון שרעק. עס האט געדויערט א פאר סעקונדען, און ווען דער רויך איז זיך צושוואומען, האט מען געקענט זעהן ליגא'ס פיגור אויסגעצויגען ביי דער טיר. ער איז געלעגען אויף דער זייט, מיט א בלוטענדער וואונד אין קאפ. א שטראם בלוט האט זיך געצויגען איבער זיין פנים און איבער דער געדיכטער, שווארצער בארד און לעבען איהם, אויפ'ן פלאר, איז געלעגען דער רעוואלווער, וואס איז ארויסגעפאלען פון זיין האנט.

— מאי גאד! מאי גאד! — האבען זיך דערהערט דערשראקענע קולות.

פלאט איז געווען דער ערשטער, וועלכער איז מיט א רוהיגער מינע צוגעגאנגען צו ליגא'ן. ער האט אויפגעהויבען זיין רעכטע האנט און האט זי באלד אפגעלאזען. די האנט איז אהן לעבען צוריקגעפאלען אויף דער זייט פון דעם דערשאסענעם.

— ער איז טויט — האט ער געזאגט קורץ און שארף.

— מעהר וועט ער קיינעם ניט שעדיגען — האט מענועל געזאגט מיט א גלייכגילטיגער מינע און האט אריינגעלייגט זיין רעוואלווער צוריק אין קעשענע.

לאווסטאן איז געשטאנען בלאס ווי דער טויט. זיינע אויגען האבען זיך שיעור איבערגעקעהרט ביי איהם אין קאפ פון שרעק. ער איז געווען אזוי צושראקען, אז ער האט מעהר ניט געמאכט קיין פארזוך זיך ארויסצורייסען פון די הענט וואס האבען איהם געהאלטען פעסט.

מענועל האט זיך געווענדעט צום מעדזשיסטרייט.

(ווייטערעס קומט)

הערי טייט אן אלדערמאן קאנדידאט אין וואָרד 5

מר. הערי טייט

מר. הערי טייט האט נעכטען אפיציעל פארעפענטליכט, אז א האנק דער־אויפפאדערונג פון א צאהל פראמינענטע אידען, וועלכע האבען זיך צו איהם געווענדעט ער זאל זיין אן אלדערמאן קאנדידאט אין וואָרד 5 אין די קומענדע מוניציפאלע וואהלען עם 1־טען יאנואר, 1932, האט ער צוגעשטימט ארויסצושטעלען זיין קאנדידאטור.

מאכענדיג די דאזיגע דערקלערונג, האט מר. טייט געזאגט:

"די צאהל שטימען, וועלכע איך האב געצויגען אלס אלדערמאן קאנדידאט אין וואָרד 5 לעצטעם יאהר, דאן ווען איך בין ניט פאפולער געווען און גאר ווייניג באקאנט געווען, האט מיך איבערצייגט, אז ניט נאר האב איך אין וואָרד 5 א גרויסע צאהל פריינט, נאר, אז די אידען פון דעם דאזיגען וואָרד ווילען האבען זייער אייגענעם פארטרעטער אין סיטי־האל, איינעם, וועלכער ווייסט זייערע אינטערעסען, איינער וועלכער איז באקאנט מיט זייערע פארלאנגען און נויטען, און דאס האף איך צו זיין, ווייל איך בין איינער פון זיי. איך קום ניט פון דער פרעמד. די אינטערעסען פון די אידען אין וואָרד 5 זענען מיינע אינטערעסען.

"איך נעהם אן די איינלאדונג צו זיין אן אלדערמאן קאנדידאט מיט דער איבערצייגונג, אז אלע אידען פון דעם וואָרד וועלען מיר געבען זייער פול־הארציגע שטיצע, און איך וועל עס זיכער פארדינען מיט מיין דינען זיי געטריי אין סיטי קאנסיל".

א צאהל פראמינענטע אידען האבען זיך גלייך אריינגעווארפען אין דער ארבייט און אן אינטענסיווער קאמפיין וועט אנגעפירט ווערען אין די קומענדע פיער וואכען צו דערוועהלען מר. הערי טייט אלס אלדערמאן אין וואָרד 5.

אויפ'ן גליטשיגען וועג

א שפאנענדער ראמאן פון אידישען לעבען אויף דער זייט ים

געשריבען פון פארפאסער פון "אונטערוועלט"

מאקס סארדעל

(נאכדרוקען פארבאטען.)

קאפיטעל איינס.

פראלאג

ביים ברעג פון האריזאנט, אין מערב זייט איז געשטאנען א גרויסע, רויטע זון, וועלכע האט געקוקט אזוי ווי מיט א רייזיג־פייעריג אויג אויף דער נאכט, וואס האט זיך גערוקט מיט איהרע שאטענס פון ווייטע, אומבאקאנטע וועלטען, זוכענדיג צו פארטרייבען דעם טאג. ס'איז געווען בין־השמשות. ווען די לעצטע ליכטיגקייט פון טאג זוכט צו קעמפען געגען די אנקומענדיגע שאטענס פון דער נאכט.

ס'איז געווען דער מאמענט, ווען איין גרויסע קראפט פיהלט זיך געצוואונגען אפצוטרעטען איהר הערשאפט צו א צווייטער, פיעל שטארקערער מאכט. ס'איז געווען עפעס טראגישעס אין דעם מאמענט, אבער קיינער האט אויף דער דאזיגער טראגישקייט זיך ניט אומגעקוקט.

ווייל שעהן איז געווען דער דאזיגער זון־אונטערגאנג, אזוי שעהן, אז עס האט ממש דאס אויג פארכאפט. די גרויסע זון איז געווען אזוי ווי איינגעטונקען אין בלוט. זי איז געבליבען הייגנען, ביים ברעג הימעל, אזוי ווי מיט אן איבערגעשניטענעם האלז, פון וועלכען עס האט זיך געגאסען בלוט. און די אפשפיגלונג פון דעם דאזיגען בלוט האט זיך צולייגט אין רויטע שטראהלען אויף די בערג און אויף די פעלדער און אויף די שפיצען פון די ביימער און אויף די דעכער פון די הייזער, און אויף די פלאכע, שפיגעלדיגע פענסטער. יעדער שויב, האט זיך געדאכט, איז אליין איינגעטונקט אין בלוט.

עס איז געווען א יום־טוב'דיגער אוועגט. דער הימעל איז געווען לויטער און דורכזיכטיג בלוי. און אזוי לויטער און דורכזיכטיג זענען אויך געווען די אויגען פון די מענשען, וועלכע האבען אנגעפילט, די רוישיגע גאסען פון דער גרויסער שטאדט. זייער יום־טוב'דיגער טומעל און זייער זארגלאזער געלעכטער האט נאך שעהנער און פייערליכער געמאכט דעם דאזיגען פארנאכט. און ווער האט דאמאלסט ציט געהאט זיך אפצושטעלען אויף א ווייל און א קוק טאן אויף דעם שעהנעם, בלוטיגען אונטערגאנג פון דער זון, און אויף דעם לעצטען, פארצווייפעלטען קאמף וואס דער טאג האט געפיהרט געגען דער אנקומענדיגער נאכט?

ס'איז געווען דער סוף פון א פרעהליכען, יום־טוב'דיגען טאג און דאס אנקומען פון א נאך פרעהליכערער, נאך דעם פערטען יולי, דער פרעהליכער פייערליכער יום־טוב פון עדר אמעריקאנער זעלבסטשטענדיגקייט. דעם גאנצען טאג האבען מחנות מענשען געשטראמט ארויס פון שטאדט. און די וואס האבען ניט געקענט אוועקפאהרען ווייט, האבען זיך פארקליבען אין דעם שעהנעם פערמאנט פארק, ביי די ברעגען פון סקולקיל ריווער, און אין דעם שעהנעם וואודסייד פארק, וואו רוישיגע מוזיק האט געשפילט פון אלע זייטען, וואו פארלאך האבען זיך געשיפט אויף דעם קליינעם, לויטערען טייכעל, און וואו יונג־ווארג האט געשטיפט אין דעם העל־באלויכטענעם קריסטעל פול. עס האט געאטעמט מיט פרייליכקייט און מיט יונג לעבען פון אלע זייטען.

און ווער האט זיך געקענט פארשטעלען, אז אין אזא מאמענט פון פייערליכקייט, אין אזא מאמענט ווען די גאנצע וועלט איז, דאכט זיך, איינגעהילט אין פרייד, געפינען זיך מענשען, וואס טראכטען פון טויט?

קיין איינעם פון די פרעהליכע מענשען אין פערמאנט פארק; קיין איינעם פון דער פרעהליכער יוגענט ארום דעם סקולקיל ריווער, אין וואודסייד פארק און אין קירסטעל שווים־פלאץ — קיין איינעם פון די דאזיגע מענשען האט אין דעם דאזיגען לויטער־פרעהליכען פארנאכט ניט געקענט קומען אויפ'ן געדאנק אזא זאך ווי טויט. גלייך ווי דער טויט האט גאר קיינמאל קיין מענשליך־לעבען פון דער וועלט ניט אוועקגעטריבען.

און דערפאר איז עס געווען אזוי מאדנע, און דערפאר האט עס געווירקט אזוי ווי א בליץ פון דעם קלאהרען, לויטערען הימעל, ווען עס האט זיך פלוצלונג צוטראגען צווישען די פרעהליכע מענשען די מורא'דיגע נייעס, אז —

א יונגע פרוי איז, פאר הונדערטער מענשען אין די אויגען, ארונטערגעשפרונגען פון דער רזשיראַרד עוועניו בריק, אי־בער'ן סקולקיל ריווער, און איז אין איין מאמענט פארשלונגען געווארען פון די טונקעלע כוואליעס.

מענשען, אין די צעהנדליגער, האבען דאמאלסט שפאצירט איבער דער בריק. מען האט יענעם אוונט זיך געגרייט צו וואסער־רעייסעס אויפ'ן סקולקיל טייך. באלונען האבען זיך געטראגען אין דער הויך און האבען זיך אזוי גראציעז געוויגט אין דער לופט. גרויסע אפאראטען זענען געשטאנען גרייט, צו ווארפען זייער ליכט אויפ'ן וואסער, ווען עס וועט טונקעל ווערען. מאשינען זענען געווען גרייט, ארויסצושיסען זייער פייערווערק צום הימעל.

און פונקט דאמאלסט האט עס פאסירט.

פונקט דאמאלסט האט אזוי ווי א מורא'דיגער אויסגעשריי זיך ארויסגעריסען פון די העלזער פון די הונדערטער מענשען, וועלכע האבען אזוי זארגלאז שפאצירט איבער דער בריק און ביי די ברעגען פון טייך. פונקט דאמאלסט איז די גאנצע פרעהליכקייט אויף א מאמענט איבערגעריסען געווארען אזוי ווי דורך אן אומנאטירליכע קראפט.

— וואס האט פאסירט? וואס איז געשעהן?

אזוי האבען געפרעגט די דערשראקענע מענשען איינער ביים אנדערען, בעת יעדער איינער האט זיך געשפארט פאראוים, צום צענטער פון דער בריק, אזוי ווי דארט וואלט פארגעקומען עפעס אויסערגעוועהנליכעס, עפעס אומנאטירליכעס. דאס גערדרענג פון די מענשען איז פון מינוט צו מינוט געווארען גרעסער, אבער קיינער האט אויף קלאר ניט געוואוסט, וואס עס איז אין דער אמת'ען דארט פארגעקומען.

ערשט שפעטער, ווען דער טומעל האט זיך אביסעל איינגעשטילט און דער עולם האט זיך אנגעהויבען צוריקקעהרען צו זיין יום־טוב'דיגער שטימונג — ערשט דאמאלסט האבען מענשען, וועלכע זענען געווען אין דער מיט פון דער בריק, דערציילט וואס עס האט פאסירט.

— פלוצלונג — האבען די דאזיגע מענשען דערציילט — האט א יונגע פרוי זיך געגעבען א שטעל־אויף אויף דער פארענטשע פון דער בריק, האט פארווארפען די הענט אין דער הויך, און איידער וואס־ווען איז זי מיט'ן קאפ אראפ געפלויגען פון דער בריק אין וואסער אריין.

— ווער איז די פרוי? — האבען ארומיגע מענשען געפרעגט.

— ווער ווייסט? — איז געווען דער ענטפער.

— זי איז טאקע דערטרונקען געווארען?

— ווער ווייסט? מסתמא אזוי. וואסזשע, דאס וואסער לאזט אזוי גיך ארויס א קרבן?

— א שעהנע געוועזן?

— דאכט זיך אזוי.

— א רייכע געוועזן.

— דאכט זיך אזוי.

— שעהנע קליידער געטראגען?

און דער טומעל איז געווארען אלץ גרעסער ארום די דאזיגע מענשען, וואס האבען געוואוסט צו דערצעהלען אזוי פיעל איינצעלהייטען. און דער געדרענג ארום זיי איז געווארען אזוי גרוים, אז עס איז געווען א געפאהר, אז די בריק וועט זיך אנהויבען ברעכען אונטער זייערע פים.

אבער א מינוט שפעטער האט דער עולם זיך געהאט אנגעזעטיגט מיט די איינצעלהייטען פון דער טראגעדיע. און מיט דעם זעלבען אימפעט מיט וועלכען מען האט זיך פריהער געריסען צו דערגעהן אלע איינצעלהייטען, מיט דעם זעלבען אימפעט האט מען זיך איצט געריסען אלץ צו פארגעסען און הנאה האבען פון דער שעהנער פארשטעלונג וואס האט זיך אנגעהויבען אויפ'ן טייך. דאס ווער סער איז מיט אמאל באלויכטען געווארען פון צעהנדליגער גרויסע עלעקטרישע הערי פלעקטארען, ווייסע שטראמען ליכט האבען זיך געצויגען איבער דער בריים און איבער דער לענג פונ'ם טייך. און אנטקעגען דעם דאזיגען קינסטליכען ליכט האט דער הימעל איצט אויסגעקוקט פינסטער און שווארץ ווייטיגט. און די לויטערע, העל־פינקלענדיגע שטערען האבען זיך אזוי ווי באהאלטען, שעהמענדיג זיך צו קאנקורירען מיט דער עלעקטריק פון דער היינטיגער צייט.

(פארזעצונג קומט.)

ס'איז א ראדזשערס ראדיא

גרויס, קרעפטיג 8 טיוב סופערהיטעראדיין מיט ראדזשערס פול גאראנטירטע טיובס און עכטען עלעקטרא דינאמיק ספיקער

דאס איז אן איבערראשענדע מציאה פאר $129.00 פולע ווערט פון דאלאר. וואס האט שטענדיג אויסגעצייכענט די בארימטע ראדזשערס ראדיא. און מיט אלע לייטעסט פיטשורס — קאמפליט —

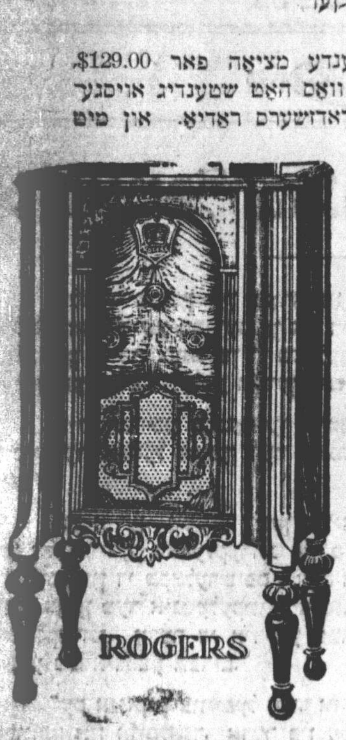

$129

צאלט אין 10%
צאלט אוים $2.00
וועכענטליך
און איינער פון די פיינע ראדזשערס ראדיא סעטס איז אייערער.

אנדערע ראדזשערס מאדעלס:
מאנטעל טייפ, $74.00
קאנסאלס פון $94.00 ביז $154.00

ORIGINAL MUSIC STORE

צווישען וואנאלא און אגוסטא
וויקטאר נוסימאוויטש, אייגענטימער.

ספעשעל! ספעשעל!

גרויסער סייל

— ביי דער —

קיעווער פארניטשור קא.

452 ספעדיינע עוו.

איר וועט באוואונדערען די שעהנקייט, סטייל און ארבייט פון די טשעסטערפילד סעטס, בעדרום סעטס, דיינינג רום סעטס און קיטשען סעטס

איהר וועט באוואונדערען, ווי אזוי אייער גוט באקאנטער קיעווער, דזשיי. גערצביין, קען עס אייך אוועקגעבען פאר אזעלכע נידעריגע פרייזען.

ספעשעל דיסקאונטס פאר קעש.

א וואונדער־שעהנע מתנה פ ר י י צו חתן כלה, וואס קויפען זייער פוירניטשור ביי אונז.

עס איז דא בלויז איין קיעווער סטאר

KIEVER FURNITURE Co.
452 SPADINA AV. Phone TRinity 0706

אפען אין אוונט. קיינע ברענטשעס.

„אט איז דער סוד' — ס'איז גאר קיין סוד ניט"

עס איז אפשר איבערראשענד צו דערוויסען זיך, אז אין וואשען אין דער מאדערנער לאונדרי ווערט דאס וועש קיינמאל ניט געריבען. דער סוד פון דער פיינער ארבייט איז, גאר קיין סוד נישט — בלויז א וויסענשאפטליכע, אונערמידליכע אויפמערקזאמקייט צו קליינינקייטען, ווי ווייך מאכען יעדען טראפען וואסער, וואס ווערט באנוצט; דאס פארזיכערען, אז זייף א. א. וו. זענען ריין; רעגולירען, ביז א גראד, די טעמפעראטור פון וואסער — דאס איבעריגע איז בלויז אן איידעלע באוועגונג אין ווארעמען זייף וואסער און פיעלמאליגע שוויינקען. עס זענען דא אכט פארשידענע מינים פון פאמיליען וואשען סערוויס. יעדער עטוואס אנדערש צוגעפאסט צו פארשידענע פארלאנגען, און אלע באשיידען געפרייזט. טעלעפאנירט היינט — שטעלט אפ איינעם פון אונזערע העפליכע דרייווער־סיילסמאן — אדער נוצט אונזער קעש־און־קערי דעפארטמענט.

ללאידברוק 2161

TORONTO WET WASH LAUNDRY LTD.

175 אסינגטאן עוועניו

דער נייער אדרעס פון דעם באוואוסטען מוהל הרב רבי חיים מאיר צימערמאן
50 מיידזשאר סטריט
טעלעפאן קינגסדייל 4955.

קאנגא
מעדיצינען

ליידט איהר פון עקזימא, הויט - קראנקהייט, דאן נוצט דעם וואונדערבארען זאלב קאנגא - סעוו. ליידט איהר פון רהומאטיזם, שטייפע גליעדער, רייבט זיך איין מיט קאנגא, לינימענט. צו באקר מען ביי סינגער ברידער (דראגיסטען) 26 קווין א. טעלעפאן עלגין 7512. מיר דעליווערען און שיקען ביי מעיל, אלס פריי.

SINGER BROS.
DRUGGISTS
26 QUEEN ST. EAST
TEL. ELGIN 7512

ליידט איר פון א ברוך?
(ראפטשורד)
א גוטע טראס און גום צוגעפיט, באקומט איהר נאר ביי די סינגער ברידער, זיי זיינען די איינציגע אידישע אגענטען פון די גרעסטע טראס קאמפ.

THE HEBREW JOURNAL

דער אידישער זשורנאל

THE HEBREW JOURNAL
Published by
JOURNAL PUBLICATIONS OF TORONTO, LIMITED
542 DUNDAS ST. WEST - Telephones: TRinity 6830-6831
NATHAN FRIEDLAND, President.
Only Daily Jewish Newspaper in the Province of Ontario.
Subscription Rates: $6 PER YEAR $3.50 SIX MONTHS
Single Copy—3 cents.
Entered as Second Class Mail Matter at C. P. O., Toronto, January 22nd, 1913.

ALLIED PRINTING TRADES UNION LABEL COUNCIL TORONTO, ONT. 25

א קאמפלימענט מיט מוסר

אלע צייטונגען אין טאראנטא האבען פראמינענט געמאלדען דעם פאקט, אז אידישע סטודענטען אין די מיטעל־שולען פון טאראנטא, האבען צוגענומען 40 פראצענט פון די סקאלערשיפס און 50 פראצענט פון דער גאנצער סומע געלט, וועלכע ווערען מיט די סקאלערשיפס געגעבען.

איין ענגלישע פרימארגען צייטונג "די מעיל ענד עמפייר" קאמענטירענדיג עדיטאריעל וועגען דער אויסצייכנונג פון די אידישע סטודענטען זאגט:

"די אידען, וועלכע זענען בלויז עטוואס איבער זעקס פראצענט פון דער אלגעמיינער באפעלקערונג פון טאראנטא, האבען צוגענומען פופציג פראצענט פון די סקאלערשיפס. דאס ווייזט איינס פון די ביידע: אדער די אידען זענען מער אינטעלעקטועל אנטוויקעלט איידער די איבעריגע פון דער באפעלקערונג, אדער די אידישע סטודענטען ארבייטען שווערער איידער זייערע ניט־אידישע חברים.

"עס איז קיין צווייפעל ניט, אז די אידישע סטודענטען, א סך פון זיי געבוירען אין אויסלאנד, אדער פון עלטערען, וועלכע זענען געבוירען אין אויסלאנד, שעצען גענוי אפ די געלעגענהייט, וועלכע ווערט זיי געגעבען אין דער פרייער קאנאדע. זיי שעצען עס מער אפ איידער דער קאנאדער, און נוצען עס אוים. דאס ווייזט, אז דארט, וואו דער איד האט א גלייכע געלעגענהייט פאר אנטוויקלונג, נוצען זיי עס אוים ענערגיש דורך שווער ארבייט.

"דער דערפאלג פון די אידען דארף דינען אלס סטימולאנט פאר אלע קריסטען פון יונגען דור נאכצוטאן דעם ביישפיעל".

נאך דעם דאזיגען קאמפלימענט געהט די זעלבע צייטונג אביסעלע ווייטער און לערנט די אידען דרך ארץ, גיט זיי א לעקציע זאגענדיג:

"פאר די געלעגענהייטען, וועלכע ווערט זיי געגעבען אין קאנאדע, דארפען די אידען זיין אונטער א ספעציעלער אבליגאציע, צו דינען זייער אדאפטירטען לאנד מיט זייערע בעסטע קרעפטען".

די זעלבע צייטונג, וועלכע ווייזט זיך ארויס אזוי גרויסמוטיג און שטאלצירט מיט די פרייהייטען פון קאנאדע, וואו אלע זענען גלייך, און ווייזט צו וואס גלייכהייט פירט, און וועלכע גרויסע נוצען פרייהייט ברענגט מיט זיך, פארגעסט ניט צו דערמאנען דעם איד'ן, אז ער איז דא א פרעמדער, און אז ער דארף "שטארקער" דאנקען איידער דער "נייטיוו" קענעדיען.

איז דען פאראן אן אונטערשיעד צווישען א נאטוראליזירטען בריטישען אונטערטאן וועמענס עלטערען זענען "פארעינער" אדער א געבוירענער, וועמענס עלטערען, וועלכע זענען פון ענגלאנד געקומען אין גענעראל וואלף'ס צייטען, און ווער איז דער דאזיגער גענעראל געווען?

אבער אזוי איז דאס שוין. אפילו דעם שענסטען קאמפלימענט, א שווער פארדינטען, פארגינט מען ניט. מען מוז צופעפערען און געבען אנצוהערען מיר זאלען, חלילה, ניט פארגעסען, אז אין לאנד פון פרייהייט און גלייכהייט, זענען מיר אביסעלע ניט גלייך. מיר דארפען זיך טיפער פארנייגען און שטארקער דאנקען פאר דעם, וואס מען לאזט אונז זיין גלייך.

די געפלאנטע פראטעסט פארזאמלונג

דער רוף פון "אידישען זשורנאל", אז די אידען פון טאראנטא דארפען לאזען הערען זייער פראטעסט־שטימע געגען די פאגראמען אויף אידען אין פוילען, האט געפונען אן אפקלאנג. די טאראנטאר קהלה האט באשלאסען צו רופען א פראטעסט־פארזאמלונג געגען די בלוט־פארגיסונגען אין ווארשא, ווילנע און אנדערע שטעדט פון פוילען.

די קהלה איז ווירקליך די קערפערשאפט, וועלכע האט געדארפט אונטערנעמען די דאזיגע ארביים. אין דער דאזיגער פראטעסט־פארזאמלונג דארפען אבער אנטייל נעהמען אלע אידען פון טאראנטא, אהן אויסנאמע. קיין טייל פון דער אידישער באפעלקערונג אין טאראנטא טאר ניט דורכגעלאזען ווערען.

דער קאמיטעט, וועלכער איז פון דער קהלה באשטימט געווארען, דארף גלייך צוטרעטען צו דער ארבייט צו פארופען א קאנפערענץ אין וועלכער עס זאלען זיין פארטראטען אלע שיכטען פון דער אידישער באפעלקערונג, ארגאניזאציעס, פאראיינען און ארבייטער יוניאנס. דער פראטעסט, וועלכער וועט געהערט ווערען פון טאראנטא דארף זיין אזא מעכטיגער, אז די בלוטדורשטיגע "ענדעקעס" אין פוילען זאלען אים דערהערען, און די מעכטיגקייט פון פראטעסט הייננגט אפ אין דעם, אויב ער וועט זיין א פאראייניגטער.

עס בלוטעט דאס הארץ פון יעדען איד'ן, אהן אויסנאמע, אויב ער קומט פון פוילען אדער ניט. יעדעס אויג ווערט מיט טרעהרען אנגעפילט אויף דעם שיקזאל פון אונזערע ברידער אין פילסודסקי'ס מדינה, דארטען וואו נים נאר מען באיקאטירט זיי, נאר מען פארגיסט אויך זייער בלוט.

דער רוסישער איד, דער רומענישער איד, דער איד פון יעדען וועלט־טייל איז פונקט אזוי פאראינטערעסירט אין דער לאגע פון די אידען אין פוילען, ווי דער איד, וועלכער קומט פון דארטען, האט דארטען געלעבט און פיהלט שטארקער, ווייל ער איז נאך ניט טויזענטער פעדים מיט זיין אלטער היים פארבונדען.

דער קאנאדער געבוירענער איד, פונקט ווי דער איד, וועלכער קומט פון יענער זייט ים, מוזען אנטייל נעמען אין דעם פראטעסט, און דער פראטעסט וועט נים זיין אזוי עפעקטיוו און וועט נים ברייננגען די געהעריגע רעזולטאטען, ווען ער וועט נים קומען פון א פאראייניגטען אידענטום.

מעגען מיר דאך, מעג דאך די אידישע טאראנטא כאטש זיין פאראייניגט כאטש אויף איין מאמענט, דאן ווען דאס לעבען פון אונזערע ברידער און שוועסטער שטעהט אין געפאר, דאן ווען זיי ווערען פאגראמירט.

א פאראייניגטע אידישע שטימע פון טאראנטא, וועט דערהערט און אריבערגעטראגען ווערען פון דער קאנאדער רעגיערונג נאך פוילען, מיט אזא שטימע וועט זיך די פוילישע רעגיערונג מוזען רעכענען.

דער דערוועהלטער קאמיטעט מוז דאריבער גלייך צוטרעטען צו דער ארביים. עס וועט מעגליך נעמען לענגער, אבער עס וועט זיין עפקטיווער.

א בריוועל

(טעגליכע שמועסען)
פון יצחקי

מען דערצעהלט, אז לצים האבען אמאל אפגעשטעלט א אידען אין גאס און איהם א פרעג געטאן:

— פעטער, וואס הערט זיך מיט אייער פעקעל?

— וועלכער פעקעל? — האט דער איד אויסגעגלאצט א פאר אויגען.

— דאס פעקעל צרות אייערס, מיינען מיר, — האבען די לצים איהם גענטפערט.

— שוטים וואס איהר זענט. א איד האט דען בלויז איין פעקעל צרות — האט דאס אידעל צוריק געענטפערט און האט פארקנייטשט דעם שטערען...

עס איז אבער פאראן אן אונטערשייד צווישען צרות און צרות. פאראן אזעלכע צרות וואס קומען אויפ'ן מענשען אונערוואוארטעט, און עס זענען אויך פאראן צרות וואס א מענש שלעפט זיי אויף זיך אליין ארויף, מיט די אייגענע הענט.

כ'ווייס, אז איהר וועט זיך געוויס וואונדערען ווי אזוי א מענש קאן אויף זיך אליין נעהמען צרות, אבער אט לייענט אדרבא דאס פאלגענדע בריוועל וואס איך האב דערהאלטען פון מיינער א יונגער לעזערין, און דאן וועט איהר האבען די געלעגענהייט אליין צו אורטיילען:

"חשובער הער: —

"איך בין 12 יאהר אלט, און איך הער זיך שטענדיג איין מיט גרויס פארגעניגען צו אייערע טעגליכע קאלומס וואס מיין מוטער לייענט פאר מיר פאר. איך האף דאריבער אז איהר וועט מיר ענטפערען אויף מיין בריעף.

"מיין מוטער איז 42 יאהר אלט און קומט פון פוילען. זי איז אין קאנאדע 15 יאהר. עס זענען פאראן ביי אונז פינף קינדער פון וועלכע מיין עלטסטער ברודער איז 19 יאהר אלט, און דער צווייטער איז 16 יאהר. ווען מיין מוטער איז געקומען קיין קאנאדע איז מיין צווייטער ברודער געווען בלויז א יאהר אלט. מיין פאטער איז א שוסטער און ער פארדינט 15 דאלאר א וואך. מיין עלטסטער ברודער גיט מיין מוטער 10 דאלאר יעדע וואך פאר "בארד". ווען מיין צווייטער ברודער קומט אהיים פון סקול פארקויפט ער צייטונגען אין גאס און ער פארדינט אויך עטליכע דאלאר, וועלכעס ער גיט איהר אוועק.

"מיין מוטער וואלט, אלזא, געקאנט מאכען א שעהן לעבען. ווען עס וואלט דא ניט געווען א צרה. מיינע ברידער זענען זעהר גוט צו מיין מאמע'ן, אבער דאס איינציגע איז, וואס מיין פאטער האט זיך אריינגעלאזען אין "פערדלאך געמבלינג" און ער פארלירט 4 אדער 5 דאלאר א טאג.

"דאס ערגערט שטארק מיין מוטער. איהר פארשטעהט, מיין פאטער נוצט אוים די געלעגענהייט וואס מיינע ברידער גיבען איהר צום לעבען.

"פליז, טייערער פריינט, איך בעט אייך, איהר זאלט מיר ענטפערען. דענקט איהר, אז עס וואלט געווען ראטזאם, אז מיינע ברידער זאלען פארלאזען דאס הויז, אזוי אז מיין פאטער זאל זיין געצוואונגען צו אוועקגעבען דאס געלט דער מוטער, אדער וואס אנדערש וואלט איהר אונז גע־ראטען?"

* * *

צוליעב פארשטענדליכע טעמים האב איך די אונטערשריפט אויסגעלאזען.

דער דאזיגער בריעף, וועלכער איז געשריבען געווארען אין ענגליש, שטעלט מיט זיך פאר א שוידערליך בילד פון א רואינירטען פאמיליען־לעבען אין א אידיש הויז ביי אונז אין שטאדט. דער בריעף איז נאך מעהרער טראגיש, ווייל ער איז געשריבען פון א 12 יאהריג קינד.

קאן מען דערווארטען, אז אזא קינד זאל האבען רעספעקט אדער ליעבע צו אזא פאטער, וועלכער האט מיט זיינע איי־גענע הענט געבראכט אומגליק אויף זיין אייגענער פאמיליע?

געוויס וואלט ניט געווען ראטזאם פאר די עלטערע קינדער צו פארלאזען דאס הויז. דאס וואלט די סיטואציע פאר קיין פאל ניט פארבעסערט. ווארים א פאטער, ביי וועמען די "הארס רייסעס" שטעהען העכער ווי דאס גליק פון זיין פאמיליע, וועט בלייבען ווייניג געטראפען פון אזעלכע סטראשונקעס.

און עס איז בלויז א גליק וואס אזעלכע פאטערס זענען ניטא קיין סך ביי אידען.

אזעלכע פאטערס פארדינען געוויס ניט קיין אכטונג פון זייערע קינדער, און זיי האבען אפילו ניט די ווערט, אז א גאנצע פאמיליע זאל איבער זיי, צוברא־כען ווערען.

איך וואלט אבער געראטען מיין 12 יאריגער לעזערין, וועלכע "ענדזשאיעט" אזוי מיינע טעגליכע קאלומס, אז זי זאל טרייסטען איהר מוטער. מיט'ן געדאנק וואס זי פארמאגט אזעלכע געטרייע, אי־בערגעגעבענע קינדער.

סוף כל סוף וועט דער פאטער דאך זיך "אויסשכורען" פון זיין "שכרות". דערוויל זאל ער "לויפען" זיין וועג.

פאר אזעלכע פאטערס זענען קיין אנדערע מיטלען ניטא — אויב מען וויל, נאטירליך, פארמידען אן עפענטליכע סקאנדאל...

בערטראנד ראסעל דער פראפעט פון 20-טען יאהר-הונדערט

(צו זיין באזוך אין טאראנטא)

פון דר. צבי כהן.

גענוען פארשידענע צייטען אויף גאטס וועלטעל, אויף אונזער פלאנעט ערד.

געווען א צייט ווען די "בני אלהים" ווי עס ווערט דערצעהלט אין חומש האבען ארומגעשפאצירט אין די אלעען און חתונה געהאט מיט די מענשען־טעכטער.

געווען א צייט שפעטער ווען עס זענען אויפגעשטאנען נביאים און זייער צאהל האט זיך געמעהרט אזוי אז כמעט אלע האבען שוין נביאות געזאגט אין דער מחנה.

געווען שפעטער ווידער א צייט, ווען עס זיינען אויפגעשטאנען פילאזאפען ווי סאקראטעס און פלאטא און האבען שפאצירט אין זייערע גערטנער און געלערענט מיט זייערע תלמידים פילאזאפיע.

געווען נאך אנדערע צייטען פון ווי־סענשאפטס מענשען, ענציקלאפעדיסטען, סאציאלאגען, הומאניסטען א. ד. ג.

געווען און פאריבער.

היינטיגע צייטען ווען מען זאל אויף אימיצען זאגען אז ער איז א בן אלקים, א "זוהן פון גאט", וועט עס הייסען אז ער איז א משוגענער.

ווען מען זאל אויף אימיצען זאגען, אז ער איז א נביא, וועט עס זיין א שטיי־גער ווי מען זאל זאגען, אז ער איז א שוטה.

א פילאזאף הייסט יעצט א בטלן, סאציאלאג, הומאניסט, כמעט דאס זעל־בע.

וויל מען אין אונזער צייט אימיצען באצייכענען אלס גרויסען מענש מוז מען צוזאמענגעהמען אלע "שם תוארים" צוזא־פילאזאף, מאטעמאטיקער, וויסענשאפטס־מאן, סאציאלאג, א. א. וו.

אט אזוי טוט מען איצט אויך ווען מען רעדט פון בערטראנד ראסעל.

מען שטעלט איהם פאר אלס א לע־בעדיגע ענציקלאפעדיע וואו עס זיינען פאראן בענדער פאר יעדער וויסענשאפט באזונדער.

דאס מעג זיין אמת. און נאך מעהר ווי אמת. עס איז ניטא אין דער היינטי־גער צייט נאך א פילאזאף ווי ראסעל, אזא מאטעמאטיקער ווי ער, אזא וויסענ־שאפטסמאן מיט אזא קלאהרען קאפ, אבער דאך איז עס אלץ ניט גענוג צו גע־בען א באגריף וועגען איהם, ווייל ער איז מעהר ווי דאס אלץ. ער איז דאס וואס מען האט איצט מורא צו זאגען אויף א מענשען. ער איז א נביא, א פראפעט.

בערטראנד ראסעל זעהט די צוקונפט, אלבערט איינשטיינס בליק, וואנדערט אין די טיעפענישען פון דעם אוניווערז, ראסעלס בליק גראבט זיך טיעף אין די וויי־טענישען פון דער צוקונפט. איינשטיין זאגט אונז וואס עס איז געווען און וואס עס איז, ראסעל זאגט וואס עס וועט זיין.

און ווען ראסעל רעדט מוז מען איהם הערען, ווייל ער איז דער ווייט־זעהער, דער מענש מיט די אפענע אויגען, דער מענש וואס זעהט ווייט.

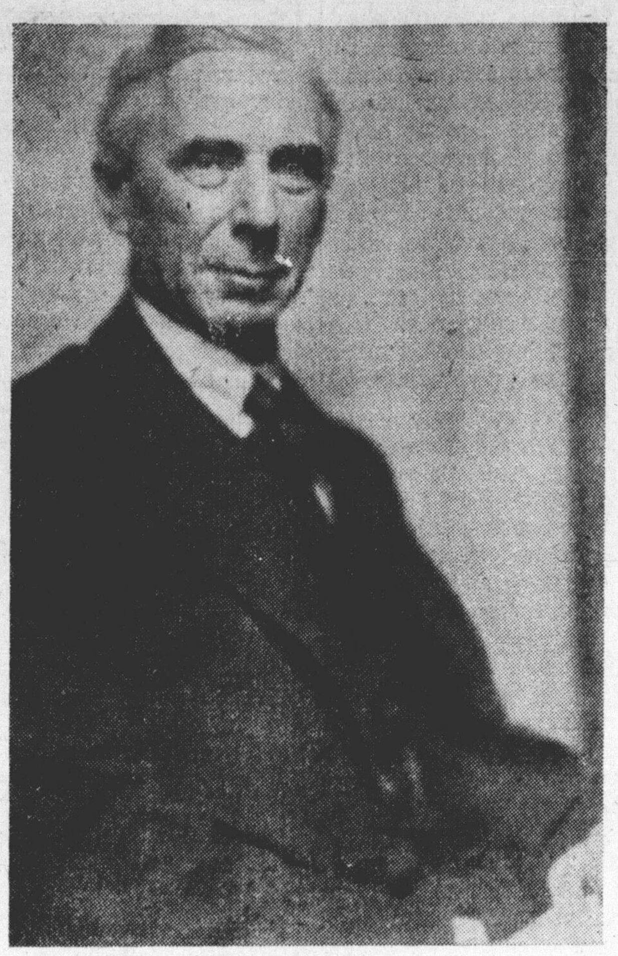
בערטראנד ראסעל

ראסעל זעהט די עפאכע וואס קומט און אויך די עפאכען וואס וועלען נאכפאלגען נאך דער עפאכע, ער לייענט עס ווי אין א בוך, און ווען ער לייענט עס מוז עס יעדער איינער הערען, הערען און אויך זעהן, ווייל מען זעהט ממש דאס וועגען וואס ער רעדט.

ראסעל ברענגט אהער אויף א ווייל'ע די צוקונפט פאר אונז און לאזט זי אונז אנקוקען, און דאן שיקט ער איהר צוריק אין דער ווייטקייט אריין.

ראסעל רעדט, און ווען ער רעדט הערט זיך צו צו יעדער מענש אין ענג־לאנד, הערט זיך צו די גאנצע וועלט. ראסעל האט שטענדיג עפעס צו זאגען.

בערטראנד ראסעל'ס ערשטער וויכטיגער ארויסטריט איז געווען א בוך וועגען פילאזאפיע אונטערן נאמען "די פי־לאזאפיע פון לייבניץ". דאס בוך איז דער־שיינען אין יאהר 1900.

פון דעם דערמאהנטען יאהר ביז 1910, א פעריאדע פון צעהן יאהר, האט ער אויפגעגעבען פאר מאטעמאטיק און האט דאן פארעפענטליכט א ווערק וואס האט ארויסגערופען א גרויסען אינטערעס יונ־טערן נאמען "פרינציפיא מאטעמאטיקא" (די פרינציפען פון מאטעמאטיק), דאס בוך האט ער ארויסגעגעבען מיט דער הילף פון דר. ווהייטעקעד.

מיט'ן אויסברוך פון דער מלחמה איז פארגעקומען א גרויסע ענדערונג אין ראסעלס לעבען. ער האט אנגעהויבען צו פיהלען, אז מען דארף לעבען צווישען די מענשען, אז ער דארף פארלאזען די וועלט פון טעאריע און לעבען אין דער ווירקליכקייט, און ער פארלאזט די הימלען פון פילאזאפיע און מאטעמאטיק און ער נעהמט זיך צום אמת'ען לעבען. ער שרייבט איבער פראגען וועלכע די צייט רופט ארויס, אזוי האט ער פארפאסט א ווערק איבער רוסלאנד. א ווערק איבער כינא. א בוך וועגען דער רעלאטיוויטעט טעאריע, ביכער איבער דעם אטא, וועגען אינדוסטריע און וועגען בילדונג.

אבער איינגאנצען אוועקפון דער פי־לאזאפיע געהט ער דאך ניט און אין משך פון א קורצער צייט, ערשיינען פון איהם פיער ביכער וועגען פילאזאפיע, זיי זיינען "פראבלעמס און פילאסאפי", "אונזער וויסען פון דער אויסערליכער וועלט אלס א פעלד פון וויסענשאפטליכער מעטאדע און פילאזאפיע", "אן אריינפאהר אין מא־טעמאטישער פילאזאפיע" און 'וועגען צו פרייהייט".

בערטראנד ראסעל האט אבער באלד ענדעקט אין זיך דעם באזונדערען חוש וואס ער באזיצט, א מין זעקסטער חוש, און דאס איז, דאס "ווייטזעהן". ראסעל זאגט אונז פאר די צוקונפט. ווייל ער ער זעהט און ווען ער ווייזט זי אונז, זעהט מען זי זעהר גוט. ער איז דער איינ־ציגער וואס קען באווייזען דעם וואונ־דער.

ראסעל זאגט אז דער מענש איז נאך אלץ די געפעהרליכסטע חיה אויף גאטס וועלט, און דאס באקעמפען אט די היה מיינט דאס גליק פון דער מענש־הייט.

ראסעל גלויבט ניט, אז קלאסען אדער געוויסע געזעלשאפטליכע ארדנונ־גען, זיינען שולדיג אין דעם וואס דער מענש איז ניט גליקליך, פארקעהרט ער דערווייזט, אז ווען מיר וואלטען געהאט אן אנדער סארט מענש, א בעסערען מענש, וואלטען מיר געהאט אויך אן אנ־דער בעסערע ארדנונג.

ראסעל ווייזט אויך אז די נאטור איז געגען דעם רעוואלוציאנערען פרא־גרעס פון דעם נייעם מענש. דער מענש איז געגען דער נאטור און די נאטור איז דעריבער פארביטערט געגען איהם.

ראסעל ווייזט אויך אויף אז די נא־טור איז גוט און מילד צו די וואס זיינען אזוי ווי זי איז, פראסט און איינפאך. און פארקעהרט איז זי שטורמיש און ברוגז'דיג געגען די וואס ווילען זי באקעמפען.

א ווייטערדיגע באהויפטונג פון ראַ־

(פאזעצונג אויף פיידזש 6)

וואס די פוילישע פרעסע זאגט וועגען די פאגראמען

אויסער די סאציאליסטישע צייטונגען אין ווארשא האבען כמעט אלע אנדערע צייטונגען קאמענטירט וועגען די עקסצעסען וועלכע זיינען פארגעקומען אין ווארשא און אנדערע שטעדט. דער "ראבאטניק" און "וואלקא" די ארגאנען פון פפ. עס. און פראקעס האבען דעם ענין פארשוויגען ווי קיין זאך וואלט ניט פאסירט. אלע אנדערע צייטונגען האבען אבער געזאגט וואס זיי דענקען וועגען די איבערפאלען פון די ענדעקעס.

אמשארפסטען טרעטען ארויס געגען די געשעהענישען די סאנאציע ארגאנען און "גאזעטא פאלסקא", "קוריער פאראנני" און "קוריער פאלסקי".

"גאזעטא פאלסקא" באשרייבט אויס־פיהרליך און מיט פארדרוס די באדוי־ערענסטערע אוואנטורעס און עקסצעסען פון דער "גרויס פוילישער יוגענד", ניט איבער דעם אינהאלט פון די רעדעס, וואס זיינען געהאלטען געווארען פאר'ן פרא־סעקטאריום מצד די עלטערע סטודענטען מעדיקער און פארשטעהער פון דער פרא־סעקטאריום מאכט צו דער דעמאנסטרי־רענדער יוגענד, אז זי זאל זיך בארוהיגען ווייל "די פראגע וועגען אידישע מתים איז שוין געלעזט געווארען".

אידישע סטודענטען מעדיקער מאכען איצט עקספערימענטען אויסשליסליך אויף אידישע טויטע קערפערס". און דרוקט אויך א בריעף פון א געוויסען סטודענט פון 4-טען קורס, וויטאלד פ. וועלכער באשרייבט פאלגענדע סצענע:

"נעכטען ארום 2 בייטאג, געהענדיג אין הויף פון דער אוניווערזיטעט, האב איך געזעהען, ווי א גרופע סטודענטען זיינען געגאנגען צוזאמען און געשריען: "נידער מיט די אידען!" "עס זאל לעבען די נאציאנאלע יוגענד!" א. א. וו. פלוצלינג האבען די דעמאנסטראנטען באמערקט אקעגענאיבער, פון דער צווייטער זייט פון דער ביבליאטעק, געהן עפעס אן איינזאמען יונגנמאן און א קאפעליוש (ניט אין קיין סטודענטען היטעל). איניגע פון דער גרופע האבען גענומען לויפען צו דעם איינזאמען דורכגעהער, פאכענדיג מיט די שטעקענס און דער לופטען און שרייענדיג: "שלאגט אידען!" דעם אפילו האבען באלד אונטערגעכאפט די איבעריגע און א גרופע פון א 25-35 מאן האט זיך א לאז געטאן נאך דעם יונגנמאן, וועלכער האט, זעלבסטפארשטענדליך, אנגעהויבען לויפען צום טויער אויף קראקאווער פארשטאנד. אבער נאהענט ביים טויער האבען זיי איהם דערי־אגט, דערלאנגט איהם עטליכע קלעפ, א פנים כדי אנצוסטראשען און מיט פרעהליכע פנים'ער זיך דערנאך געלאזען צו דער הויפט־געביידע פון דער אוניווערזי־טעט.

"איך וויל דאריבער פרעגען: צו וועט כאטש איין עהרליכער מענש, צו וועלכער איבערצייגונג ער זאל ניט געהערען, ניט אגרופען אזא האנדלונג: — כאמסטווא און ברוטאליטעט?... צו דארף די מאכט טאלערירען אזא מין מיסברויך מיט דער אויטאנאמיע פון די אוניווערזי־טעטען? מען קאן שטרעבען צום איינ־פיהרען "נומעראוס קלאוזוס" אין די הויכשולען. אבער אטאקירען אן איינזאמען דורך א גרויסע גרופע, איז א כאמסטווא און אפילו ערגער — א באווייז פון נא־רישקייט..."

דער "קוריער פאראנט", באשולדי־גענדיג אין די עקסצעסען די פיהרער פון "גרויס פוילישען לאגער", שרייבט:

"די געשעהענישען אין דער ווארשאווער אוניווערזיטעט האבען אויסגע־שטעלט א טרויעריגע צייגניש דעם איינגעטען דור סטודענטען... א גרופע פון עט־ליכע הונדערט סטודענטען אונטערגעהעצטע פון שענדליכע אגיטאטארען האט אנגעהויבען באפאלען די רוהיג־געהענדע איינצעלנע אידישע סטודענטען. רייסענדיג אויף זיי די מלבושים און שלאגענדיג זיי... איין אידישע סטודענטין איז צוגע־שלעפט געווארען צו א פלומפ און מען האט זי באגאסען מיט קאלט וואסער"...

זעהר שארף טרעט אויך ארויס דער "קוריער פאלסקי", וועלכער זאגט מיט רעכט, אז:

"עס זיינען פאראן עלעמענטען, וועלכע עס איז געגאנגען אין דעם, אז אין ווארשא זאל קומען אנטי אידישע עקסצעסען און אוואנטורעס... עס איז באוואוסט אז אין די לעצטע צייטען האבען די סטודענטען אונרוהען, אין פארשידענע אייראפעאישע צענטערען אנגענומען אזא ערנסטען כאראקטער אז זיי האבען גע־שאפען פאר די דארטיגע רעגיערונגען ערנסטע דאגות (מאדריד, בודאפעסט, בערלין, וויען) עס קאן, אלזא זיין, אז אויך אין דעם איצטיגען פאל געהט עס אין דעם זעלבען די ארגאניזאטארען פון די טעכטיגע עקסצעסען... ווען עס איז ווירקליך אזוי — איז דאס א זעהר גע־פעהרליכע שפיעל...

די אלע ארגומענטען זיינען אבער ווייט ניט קיין איבערצייגענדע פאר דער ענדעקישער פרעסע, וועלכע האט דעם טרויעריגען מוט זאגאר צו לויבען די ארויסטרעטונגען פון די כוליגאנעס, און באשולדיגען די אידישע סטודענטען, אז זיי גאר האבען פראוואצירט די געשעהע־נישען.

אזוי למשל, שרייבט דער לייב ארגאן פון דער ענדעציע, די "גאזעטא ווארשאווסקי":

• "די סיבה פון די מאניפעסטאציעס (פאר דער "גאזעטא ווארשאווסקי" זיי־נען די כוליגאנישע מעשים פון די סטו־דענטען ניט מעהר, ווי סתם 'אנטי־אידי־שע מאניפעסטאציעס") איז געווען דאס פראוואצירענדיגע פארהאלטען זיך פון די אידישע סטודענטען אויפ'ן ערשטען יאהר פון דער יורידישער פאקולטעט...

איבערגעבענדיג פאלשטענדיג פאלש די פאקטען, דערצעהלענדיג אז די אידען האבען ארויסגעשטעלט אן אייגענעם קאנ־דידאט אויף סינדיקט (סטאראסטא) פאר די יונגע סטודענטען, און אז אידישע קא־מוניסטען האבען צוזאמען מיט די סאנא־טארישע סטודענטען געשאפען איין פאר־אייניגטען פראנט געגען דער נאציאנאלער סטודענטענשאפט — קומט די צייטונג צום באלעהרענדען אויספיהר, אז —

"די נעכטיגע מאניפעסטאציעס, אין וועלכע עס האבען אנטיילגענומען איבער 600 סטודענטען, האבען נאך אמאל דא־קומענטירט, אז די אקאדעמישע יוגענד שטעהט טריי אויף דער וואך פון אפהי־טען דאס פוילישקייט אין די הויכשולען...

אלזא — בראווע, חברה! איהר האט געשלאגען אידישע סטודענטען, אי־דישע סטודענטינס, אידישע דורכגעהער, באגאסען פרויען מיט קאלט וואסער, גע־ריסען מלבושים א. א. וו. כדי צו דאקו־מענטירען דאס פוילישקייט פון די הויכ־שולען!

ווען וואלט געווען צום לאנד, ווען אלע וואלטען איינגעשטימט מיט אזא דא־קומענטירונג וועלכע איז טאקע א דאקו־מענט, אבער א דאקומענט פון שאנד און ווילדקייט!

למען האמת מוז געזאגט ווערען, אז ניט אלע ענדעקישע ארגאנען האבען געהאט אזוי פיעל טרויעריגען מוט, ווי די "גא־זעטא ווארשאווסקי". אזוי למשל, שרייבט דער צווייטער ענדעקישער ארגאן אין ווארשא, דער "קוריער ווארשאווסקי" גאנץ אנדערש וועגען די געשעהענישען אין אר־ניווערזיטעט. אמת די דאזיגע צייטונג פארקלענערט די געשעהענישען אזוי אז עס איז קוים קענטיג פון איהר באשריי־בונג וואס עס איז פארגעקומען אין דער ווירקליכקייט. אבער דאך דריקט זי אויך איהר באדויערען וואס עס איז געקומען צו אזעלכע "ניט אנגענעהמע פאקטען" און דריקט אוים איהר גלויבען און האפנונג, אז —

"די אויסגעפרובטע אקאדעמישע יו־גענד וועט באוויזען צו באהערשען די סטיכיע פון אויפרעגונג (געגען וועמען? פארוואס?) און ניט דערלאזען צו וועל־כע עס עקסצעסען"...

ליידער איז די האפנונג פון דעם סא־לידען "קוריער ווארשאווסקי" (וועלכער האט, אגב, א רייכע אידישע קליענטעלע סיי אין לעזער און אין אנאנסען געבער) ניט קיין באגרינדעטע. די ענדעקישע יו־גענד וויל ניט באהערשען, ווייל זי האט ניט וואס זיך צו באהערשען, די גאנצע אויפרעגונג איז א קינסטליכע, א באוואוסטזיניגע פארברעכערישע צוליעב פאליטישע טעמים און פארברעכער מוז מען באהערשען, ניט ווארטען, זיי זאלען זיך אליין באזינען...

נאך דער חתונה

א יונג פאר פאלק איז ענדליך נאך דער חתונה אליין געבליבען.

— איך מוז זיך דיר עפעס מודה זיין — רופט זי זיך אפ — איך קאן נישט קאכען.

— ווי אינטערעסאנט — ענטפערט ער — און איך מוז זיך דיר אויך אין עפעס מודה זיין — איך האב נישט קיין געלט און קאן דיר ממליא נישט געבען עפעס צו קאכען.

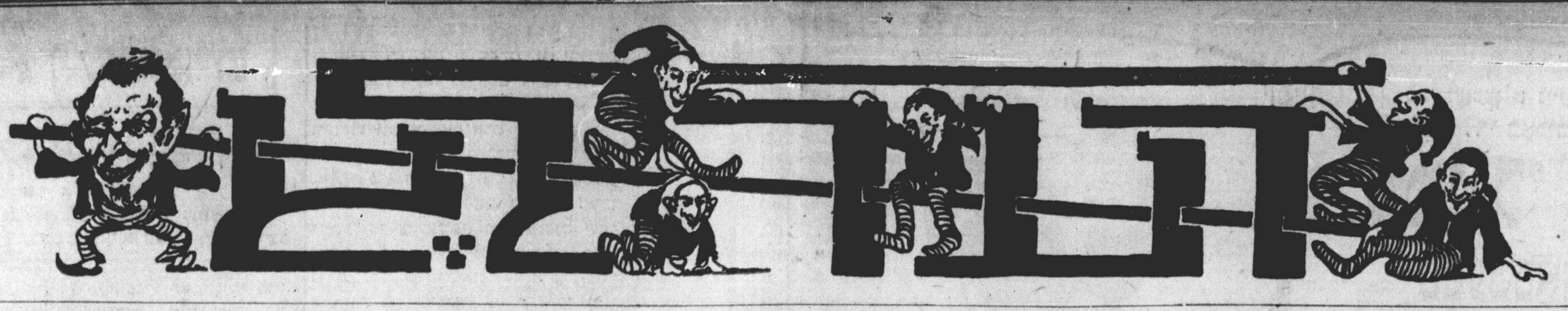

ער איז גרייט

— אז איך גיב מיין פרוי דריי צארטע קושען דאן קאן איך ביי איהר אלץ פועלן. איך קאן אייך נאר רעקאמענדירען, איהר זאלט אויך דאס זעלבע טאן.

— זעהר גערן, נאטירליך. אויב נאר אייער פרוי וועט גארנישט האבען געגען דעם...

אוי! עס איז קאלט...

(פעליעטאן אין גראמען)
פון יעקב יצחק וואהלגעלערנטער

איך וויל געדאנקען אויסדריקען
צו אייך חשוב'ע לעזער;
נאר איהר זאלט ניט קוקען
אויף מיר, מיט קורצזיכטיגע גלעזער . . .

איך וויל אלע סודות
אויסזאגען פון חדר . . .
אויב איהר ווילט ניט קלאגען,
טוט זיך אן ווארימע קליידער...

היינט פון קעלטען
וועלען מיר שמועסען;
פון אלע וועלטען
ברענגען גרוסען...

* * *

ס'יאגט א קעלט
אין די ביינער...
ביי יעדען העלד
קלאפען די ציינער.

* * *

באטראכטען די וועלט
ווי זי איז אצינד
כאפט אן א קעלט
פון גרויסע זינד.

ס'הערשט קריעג
אויף אלע פראנטען
ביים פעלקער ליגע
קאלטע האריזאנטען . . .

* * *

קאלט געווארען
ביים ציוניזם...
האפנונגען פארלארען
א קאלטער אפטימיזם...

מיט קעלט באלאדען
נאר אהן א צאהל;
מ'קויפט ניט באדען
אין ארץ ישראל...

קאלט ביי מזרחי'סטען
א מינע א זויערע,
אויפגעהערט גלוסטען
לערנען תורה...

* * *

אין אונזער ווינקעל
איז אויך קאלט,
ס'איז אזוי טונקעל
גאר א געוואלד.

ס'הערשט קעלט
אין אלע אנשטאלטען,
מ'גיט ניט קיין געלט
מ'האלט זיך אין באהאלטען...

אויך די תורה
ליידט יסורים...
ס'איז קאלטע סחורה,
פאר היגע גבירים...

* * *

אינ'ם פאלקס פאראיין
קאלט דארט ווערט
פון דעם גרויסען געוויין,
וואס מען הערט.

עס ווערען ניט טרוקען
די טרעהרען די נאסע,
מ'קאן ניט דערקוקען
ליידיג איז די קאסע...

קיין סוד פאר קיינעם
די טעג די קאלטע,

אינ'ם מושב זקנים,
פאר די אלטע

ענגשאפט אין וואוינונג
פאר זייער עלטער,
מ'גיט קיין באלוינונג
מ'ווערט צו זיי קעלטער . . .

* * *

א קאלטע באציהונג
צו יונגע קינדער,
זייער דערציאונג —
ווייזען דאך וואונדער.

* * *

קאלט ביי די רבנים,
זאג איך אהן מורא,
אלץ הבל הבלים,
דרך ארץ ניטא פאר דער תורה.

ס'הערשט קעלט
צווישען שוחטים אויך,
האבען ניט קיין געלט
און ניט קיין מח...

און ביי די חזנים,
קאלט און קיהל
אויב ניט מזומנים...
ווערט ביי זיי שטיל.

אויך די שמשים
ליידען קעלט און נויט,
קאלט זענען די פרנסים,
צו געבען אויף ברויט...

* * *

מיר'ן דערמאנען זינד
פון די שוהלען,
דארטען בלאזט א ווינט,
יעדען צו פארקיהלען...

ס'הערשט א קאלטע אימה,
אין זיי א גאנצע וואך
מיר זענען מלא חמה,
נאך וואס בויען נאך...

מען שרייבט אהן א צאהל,
יעדער דארטען א ספר תורה,
וועט עפעס בלייבען אמאל,

צו זאגען האב איך מורא...

* * *

קאלט זענען אנשי פועלי
אפילו די גאר קלוגע...
פארגעסען דעם פשעפראשעם פאן
און די ברידער די בידנע.

אין די רוסישע שוהלען
קאלט, ווי ביי מתנגדים,
מ'זיצט אויף די שטוהלען,
דער אטעם ווערט פארפרוירען.

ביי חברה ש"ס,
קאלט יעדענס גלידער...
פון געשאפענעם האס
צווישען מיטגלידער . . .

* * *

אין די קולטור־קרייזען
איז אויך זעהר שטיל,
מ'האט גאר ניט צו ווייזען
וואס מען וויל.

מ'מאכט ניט קיין אסיפות
קאלט, אהן געשרייען,
ס'הערשט ניט קיין רדיפות
אויף אנדערע פארטייען...

אויפגעהערט זיך היצען,
א קאלטער שלום,
דא סאמאליגע שוויצען,
איז היינט א חלום.

מ'האט אויפגעהערט
צווישען זיך קריגען,
קאלט באקלערט,
קיינער וויל ניט זיעגען.

* * *

פארקיהלען זיך אלע
מיט איין מאל,
איז ניט א גרויסע מעלה,
פאר'ן פאלק ישראל...

אויב מען טוט גאר ניט
קאלט אויף אלע געביטען;
ווערט אזוי ניט גוט,
גאט זאל אפהיטען.

אזוי זאגט דער לץ

א מאדנע זאך: ענגלאנד ווארפט זיך אין היץ און קעלט, און יאפאן נעהמט איין כינע . . .

* * *

לעבענסמיטלען זענען היינט פאראן גראדע גענוג, נאר מיטלען צום לעבען זענען ניטא.

* * *

יא, יא, א מענש קען זיך זיין אפילו אן עדיסאן, אבער ווען עס קומט צו שטארבען, קען ער גארנישט ערפינדען.

* * *

אויב די וועלט וועט אזוי אנגעהן מיט שניידען ווייזשעס, וועט זי באלד פארוואנדעלט ווערען אין צוויי קלאסען: שניידער און געשניטענע.

* * *

דער חילוק צווישען גאנדהי און אנדערע פיהרער איז דער: זיי מעלקען בהמות און ער מעלקט א ציג.

* * *

וואו עס איז דא א האלבער אמת, דארט איז אויך דא א האלבער שקר.

* * *

יעדער זוכט דעם אמת, אבער נאר — ביים אנדערען.

* * *

א פאלשער אמת איז ערגער, ווי אן אמת'ער ליגען.

א געפערליכער סטראשונאק

מוטער: — פארוואס האסטו ערלויבט דעם מר. גרינבערג, אז ער זאל דיר קושען?

טאכטער: — איך האב געמוזט, ער האט מיך געסטראשעט.

מוטער: — מיט וואס האט ער דיך געסטראשעט?

טאכטער: — ער האט געזאגט, אז אויב איך זאל איהם איצט זיך ניט קושען, וועט ער מיר שוין קיין מאל מעהר קיין קוש ניט געבען.

נייעס מיט קלאהרע ברילען

פון אב. זוסינקע.

זעקס אנדערטייקערס זענען לעצטע וואך זעלבסטמארד באגאנגען, ווייל זייערע ביזנעס געהען שלעכט. —

הימעל, דאנערוועטער, נאכאמאל! — האט דער קריזיס זיך אין דער טויטען אינדוסטריע שוין אויך אריינגעכאפט... אויב אזוי איז מען דאך מיט'ן טויט אויך ניט זיכער!...

אין דעם היינטיגען קריזיס מוז מען זעהר שווער און ביטער הארעווען צו קאנען מאכען א גרינגען לעבען . . .

א קרומער איז אנטלאפען מיט א מיידעל וואס האט ביידע הענט אין אן אונגליק פארלוירען.

מיך ארט ניט אזוי די פראגע ווי אזוי דער קרומער איז געלאפען, נאר אויף וועלכען פינגער האט ער דער כלה א ריכטער האט ערקלעהרט, אז אין יאפאן וויל, אז כינא זאל באשיצען יאפאנעזישע בירגער וואס וואוינען אין כינא, ס'איז גוט פארדרען פון יענעם... כינא קען נעבאך ניט באשיצען איהרע אייגענע בירגער, זאל זי נאך נעהמען אויף זיך צו באשיצען פרעמדע.

א ריכטער הא טערקלעהרט, אז אין אמעריקא געפינט זיך גענוג עהרליכקייט צו מאכען א סוף פון פארברעכען.

קוקט אויס, אז די עהרליכקייט ליגט אין די הענט פון די פארברעכער.

די לעצטע וועלט מלחמה איז געווען א מלחמה צו מאכען א סוף פון מלחמות. די נייע וועלט מלחמה וועט זיין א מלחמה צו מאכען א סוף צו די רייד וועגען שלום . . .

א פינאנץ ציימונג שרייבט, אז וואל סטריט איז קראנק.

ניט געפעהרליך, זאלען נאר אויסוואקסען די נייע „סאקערס" וועט זי ווידער קומען צו זיך...

יאפאן מעסט זיך איצט אין כחות מיט כינא, און די קלאג טריטי מעסט זיך אין כחות מיט יאפאן...

דער גאנצער סכסוך צווישען יאפאן און כינא באשטעהט נעמליך אין אט וואס:

יאפאן איז שטארק ארויפגעטראטען אויף כינא'ס הינער אויג. שרייט כינא, ענטפערט יאפאן, הער אויף שרייען וועל איך ארונטערנעהמען מיין פוס. שרייט כינא, נעהם ארונטער דעם פוס וועל איך אויפהערען שרייען...

אייגענטליך איז כינא בארעכטיגט צו מאהנען שאדענערזאץ פון יאפאן דערפאר וואס זי האט איהר געשטערט צו קאנען פריידליך אנגעהן מיט איהרע עטליכע בירגער קריגען...

א ציימונג פון דער סאוט שרייבט, אז א רעוויזיע פון די מלחמה חובות מוז געמאכט ווערען. כדי די קומענדע דורות זאלען ניט דארפען צאהלען וואס דער איצטיגער דור איז שולדיג.

איך האלט אז מיר זענען יא בארעכטיגט צו "טעקסען" די קומענדע דורות, ווארים דעם פלעזשור וואס זיי האבען פון ניט לעבען אין דער איצטיגער צייט איז ווערט אלע געלטען...

פון דענעמארק ווערט בארי‌כטעט, אז דארט זענען פאראן אזוי פיעל קיה ווי מענשען, און צוויי מאל אזוי פיעל חזירים ווי קיה.

פונדעסטוועגען איז אין דענעמארק אפגעשאפט געווארען אזא בהמה'שע שווינעריי ווי מיליטעריזם...

א דאקטאר באהויפטעט אז פאר די לעצטע פינף און צוואנציג יאהר זענען די פרויען פיס באדייטענד גרעסער געווארען.

די סייזעס פון די פרויען שיך זענען אבער נאך אלץ די זעלבע . . .

אלץ איז בילינער געווארען, שרייבט א ציימונג.

יא, "אלץ" איז ביליגער געווארען, אבער וואס קומט ארויס דערפון, אז א דאלאר איז נאך טייער ווי גאלד...

וואס איז פארט דער בעסטער מיטעל אפצושאפען מלחמה פון דער וועלט? פרעגט א שרייבער.

דער בעסטער מיטעל, נאך מיין מיינונג איז, אז יעדער לאנד זאל מוזען אין פאראויס איינלייגען די מלחמה שאדענס, וואס עס וועט דארפען צאהלען אין פאל עס פארלירט די מלחמה.

די טריפה קאטשקע

פון יעקב קראקאווסקי.

א ליארעם, א גוואלד, —
מען לויפט און מען פאלט:
זיך אפגעקאכט א גראטשקע,
א מעשה מיט א טריפה'ער קאטשקע.

מען לויפט שאלות פרעגען,
פון איבעראל אין שטאדט,
די פרומע זענען ביזי,
מען שוויצט, ווי אין באד.
ווער וויל זיך עס פאטשקען
מיט א טויטע טריפה'ער קאטשקע?

אין דעם ארבייטען בנין,
פארהאנדעלט מען דעם ענין,
כאטש קוויק זיך און סמאטשקע;
וואס זאגט איהר צו דער קאטשקע?

וואס טויטש? — היתכן? —
א רעש ביז אין הימעל,
עס ווערט א בהלה,
א גוואלד, א געטומעל,
און אלץ די מיסעס קוואטשקע:
וואס האט מען צו איהר קאטשקע?

פאליטישענס לויפען, זיך איילען,
שיסען מיט פיילען:
איך קאן דעם שוחט כאטשקע,
ער קאן שעכטען א קאטשקע.

און דער צווייטער צד
ליגט וועלטען איין,
טומעלט און שרייט: —
עס וועט אזוי ניט זיין,
און מענדעלס קליאטשקע,
טראגט זיך נעבאך מיט דער קאטשקע.

שפאסען און פאסירונגען

— פון — יהושע זינגער

צוויי טרעוועלערס, וואס ארבייטען פאר צוויי באזונדערע גרויסע דרעס־מאַפעקטשורערס, כאפען זיך ביידע אפט אריין אין א אידישען רעסטאראן און האבען א גוטען דינער.

מיט איינמאל האט איינער באמערקט, אז אלעס וואס דער אנדערער האט אנגעהויבען צו נעהמען איז א קאפע קאפע מיט א שטיקעל ברויט. גיט ער איהם א פרעג:

"וואס איז דער מעהר מיט דיר, איזידאר, וואס דו האסט אויפגעהערט צו עסען, דיין דאקטאר האט דיר געשטעלט אויף א דייעט?"

"אה, ניין! נאר מיין באס האט מיר געשטעלט אויף קאמישאן."

* * *

לויט א באריכט פון די וויסענשאפטסלייט, וואס פארשען אין מעסאַפאטאמיען, איז די גאנצע געשיכט פון מבול אין דער ווירקליכקייט בלויז נאר געווען א קליינער לאקאלער רעגענדעל.

אה, באי!

אויב אזוי האט אונזער אלטער זיידע נח שוין געהאט איינמאל א פרעס־אגענט!

* * *

מיסטער קאהען דער בוטשער זאגט צו זיינעם אן אלטען קאסטומער: הערט זיך איין, יעצט, אז איהר האט אריינגעקראגען א פאר טויזענט דאלאר ירושה, מעגט איהר דאך מיר אפגעבען די פאר דאלאר, וואס איהר קומט מיר!

"איהר פארשטעהט, מיסטער קאהען," זאגט דער קאסטומער, "איך וויל ניט מען זאל זאגען אין שטאדט, אז די פאר טויזענט דאלאר, וואס איך האב אריינגעקריגען האט מיר געביטען, געמאכט פאר אן אנדער מענש מיט אן אנדער כאראקטער."

* * *

א גרויסער ענגלישען שטאאטס־מאן האט די וואך געזאגט, אז איינע פון די גרויסע וואונדערליכע זאכען פון דער לעצטער גרויסער וועלט מלחמה איז, וואס מען ווייסט ניט ו ו ע ר עס האט געוואונען די מלחמה.

און נאך א גרעסערע וואונדערליכע זאך איז, וואס מען ווייסט ניט ו ו א ס מען האט געוואונען מיט דער מלחמה.

* * *

נאכדעם ווי ער האט זיך איהר ערקלעהרט אין ליבע, און געבעטען זי זאל ווערען זיין כלה, זאגט זי צו איהם: "איך וועל דיר זאגען דעם אמת, פיליפ, מיין פאפא גלייכט דיר ניט."

"אה, דאס איז גארנישט" זאגט ער, "דיר גלייכען ניט מיין גאנצע פאמיליע."

* * *

העניי פארד האט ערקלעהרט, אז ער קעהרט ניט פאר געלט.

א פאר מיט מיין קליינעם דזשייקי'ן! נאכדעם ווי ער האט אריינגעקנאקט פינף גרויסע שטיקער עפעל־פאי, וואס די מא האט געמאכט, זאגט ער, אז ער קעהרט ניט פאר עפעל פאי.

* * *

א קליינער באיטשיק האט זעהר פיעל געשטיפט אין סטריט. א שעהן געקליידעטער מיטעל־יאהריגער מאן, האט איהם אויף דארויף באמערקט:

"דו האסט געדארפט האבען מיר פאר א טאטען, סעמי, איך וואלט דיר שוין גוט געלערענט!"

"איהר קענט עס זיין, אויב איהר ווילט, מיסטער", זאגט צו איהם סעמי, "מיין מאמע איז אן אלמנה."

* * *

געוואוינהייט איז א צווייטע נאטור.

היינטיגען דינסטאג זיינען אין פאַליס־קאורט פארגערופען געווארען צוויי טעלעפאן מיידלאך אלס עדות. האט ביי זיי דער קלוירק געפרעגט זייערע אדרעסען, נו, האבען זיי ביידע געגעבען פאלשע נאמבערס!

* * *

א פרוכט־פעדלער איז אריין צו א דענטיסט ארויסנעהמען א צאהן, פרעגט ער, וואס עס וועט קאסטען.

ערקלעהרט איהם דער דענטיסט, אז דער פרייז איז, צוויי דאלאר פאר איין צאהן, און דריי דאלאר פאר צוויי.

זאגט דער פעדלער: טא זייט זשע מוחל, ווארט א ווייל, איך וועל געהן ברענגען דעם איד פון מיין נעקסט דאר, ער דארף אויך ארויסנעהמען א צאהן.

* * *

דער גוטמוטיגער רייכער ביזנעס־מאן, האט געהאט א געשפרעך מיט זיין אפיס־באי, זאגט ער צו איהם, זאלסט קיינמאל ניט פארגעסען, אייקי, אז ווען איך האב אנגעפאנגען ארבייטען בין איך אויך געווען אן אפיס־באי, פונקט ווי דו. איך האב אנגעפאנגען פון סאמע אונטען. און זאלסט וויסען, אז ביי אלעס אין לעבען, עס מאכט ניט אויס וואס עס זאל זיין, אויב דו ווילסט זיך נאר ארויפארבייטען און ווערען גרויס, מוזטו אנפאנגען פון סאמע אונטען!

"איהר רעדט זעהר ניט קלוג, און ניט ריכטיג, מיסטער!" זאגט צו איהם אייקי.

"ניט קלוג און ניט ריכטיג!" האט אויסגערופען דער באס ערשטוינט. "קענסטו מיר אנווייזען איין איינציגע זאך, וואס דו קענסט אנפאנגען ניט פון סאמע אונטען?"

"גאנץ געוויס, מיסטער! ווען איהר ווילט זיך לערנען זיין א שווימער!"

* * *

היינטיגען זונטאג זיינען אויף יו־ניווערזיטי עווענין געשטאנען א גרויסע צאהל סאלדאטען. זיי האבען געווארט צו מארשירען אין א פאראד. א אינגעל פון א יאהר פערצעהן איז פארבייגעגאנגען און געפיהרט א הונט אויף א סטראפ. א "העכערער" פון די סאלדאטען האט צו איהם א זאג געטאן אין שפאס: "וואס האלטסטו אזוי שטארק צו געבונדען דיין ברודער?"

"איך וויל ניט ער זאל אנטלויפען, און זיך אנשליסען אין דער ארמיי", האט גלייך געענטפערט דער אינגעל, ניט א שמייכעל געבענדיג אפילו.

* * *

עס איז דא א שעהנע לעגענדע וועגען די ענטשטעהונג פון אונזער מענשעל, דעם בחיר כל היצורים:

צו ערשט האט גאט באשאפען די זארג.

איז די זארג געזעסען און זיך געשפיעלט מיט ליים, און אויסגעקנאטען א שעהנע ליאלקע.

איז גאט פארבייגעגאנגען און דערזעהען די ליימענע ליאלקע, און עס איז איהם געפעלען געווארען. האט ער אין איהר אריינגעבלאזען א נשמה, און פון דער ליימענער ליאלקע איז געווארען א מענשעל.

איז דער מענשעל אלעמען געפעלען געווארען.

האט זיך אבער אנגעפאנגען א גרויסע קריגעריי.

גאט האט געזאגט, אז דער מענשעל איז זיינער. ער האט אין איהם געגעבען די נשמה.

די ערד האט געטענה'ט, דער מענשעל איז איהרער. פון איהר האט מען גענומען דעם מאטעריאל אויף צו מאכען איהם.

די זארג האט געוואלדעוועט, אז זי איז זיין באלעבאסטע, זי האט איהם געמאכט!

מען האט זיך געקוויטשט און געקריגט און עס איז געקומען צו א סעטעלמענט.

אז דער מענשעל וועט שטארבען זאל די ערד צונעהמען זיין מאטעריאל, איהר חלק, און גאט זיין נשמה, זיין חלק. נאר די צייט וואס ער לעבט, זאל ער באלאנגען צו דער זארג.

געלט! געלט! געלט!

מיר גיבען אייך געלט צו ליקווידירען אייערע חובות אדער אויף אנדערע נוצליכע צוועקען.

נידעריגסטע ראטעס אין שטאדט.

איהר ברויכט ניט זיין קיין שרהאל־דער, און איהר מוזט נישט צאהלען קיין דיוס.

די איינציגע קאמפאני אין טאראנטא, וואס אפערירט אונטער רעגירונגס אויפזיכט.

CENTRAL FINANCE — CORPORATION —
Dundas Square and Victoria Sts.: Head Office.

בראנטש אפיס — 455 ספעדיינע עוועניו
מידווי 1157, 1152.

High School Boards and Boards of Education

זענען אויטאריזירט דורכ'ן געזעץ צו עטאבלירען

אינדוסטריעלע, טעכניקעל און ארט סקולס

מיט דער גוטהייסונג פון דעם בילדונגס מיניסטער.

ביי טאג און אווענט קלאסען

קאנען אנגעפירט ווערען מיט די רעגולאציעס וואס זענען ארויסגעגעבען געווארען פון דעם דעפארטמענט אף עדיוקיישאן.

טעארעטישע און פראקטישע אינסטרוקציעס

ווערט געגעבען אין פארשיעדענע טריידס. די סקולס און קלאסען זענען אונטער דער דירעקציע פון אן אדוויזארי קאמיטע. אפליקאנטען צו בציבען די סקולס דארפען געמאכט ווערען צום פרינציפאל פון סקול.

קאמערציעלע געגענשטאנדען, האנט ארבייט, ווירטשאפטליכע ידיעות און אגריקולטור און הארטיקאלטשור.

ווערען געלערנט אין די קורסען אף סטאדי אין פאבליק, באזונדערע, קאנטינואיישאן און האי־סקולס און קאלידזשיאייט אינסטיטוטען און וואקיישאנעל סקולס און דעפארטמענטען.

קאפיעס פון די רעגולאציעס וואס זענען ארויסגעגעבען פון דעם מיניסטער אף עדיוקיישאן, קאנען באקומען ווערען פון דעם דעפיוטי מיניסטער, פארלאמענט בילדינגס, טאראנטא.

ווען אייער מאגען איז איינגעשפארט

באגעהט זיך מיט איהם ווי א מאמע מיט אן איינגעשפארטע קינד. באשטראפט איהם ניט מיט שווערע אפפיהרמיטלען וואס טוען נאר וועה, אבער מאכען איהם ניט בעסער. גיט איהם א נאשווארג, א שטיקעל

עקס־לאקס

(EX-LAX אין ענגליש)

דער קענדי מאגען־רייניגער

און זיין עקשנות וועט באלד פאראיבערגעהן.

מיליאנען מענשען געברויכען עקס־לאקס און רעקאמענדירען עס צו זייערע פריינד. עס איז געשמאק צו נעהמען און ווירקט אויף א נאטירליכען שטייגער.

עקס־לאקס קומט אין 2 פארמען: „טשאקאלאד" און „פיג פלייווער" (פייגען).

נייעס ביי אונז אין שטאדט

י. זאלצבערג איבער דעם אל־וועלטליכען קריזיס, היינט ביי אסטראווצער סאסייטי

היינט אווענט וועט פריינט י. זאלצבערג האלטען א לעקציע ביי די אסטראוועצער אינד. מיוטשעל בענעפיט סאסייטי, אויף דער טעמע „אלוועלטליכער קריזיס און די וויטערדיגע פערספעקטיווען".

די לעקציע קומט פאר אין פאלסט פאראיין.

א רוף

צו אלע צוויזמערער. פאקשעווינצער קלימענטאווער. אשזעראווער און אומגעגענד

א צוויזמער אינדעפענדענט בענעפיט סאסייטי עקזיסטירט ביי אונז אין שטאדט פאר די לעצטע 3 מאנאטען און עס קען געזאגט ווערען מיט פרייד, אז אונזער ארבייט געהט אן הונדערט פראצענט. מיר קריגען אריין ביי יעדער מיטינג נייע מעמבערס. אויך האבען מיר לעצטענס ארגאניזירט א לידיס אוקזילערי ביי דער אויבענדערמאנטער סאסייטי. דאריבער אפעלירען מיט צו אייך, נוצט אויס די געלעגענהייט און די פריווילעגיעס און שליסט אייך אן אין דער סאסייטי.

היינט, זונטאג דעם 29־טען נאוועמבער, פונקט 1 נאכמיטאג, האבען מיר אן אלגעמיינע פארזאמלונג אין דער בראנזוויק תלמוד תורה.

קומט און מאכט אויס אייערע אפליקיישאנס אין דער סאסייטי.

פאר פארשיידענע אינפארמאציעס ווענדעט זיך צו אונזער סעקרעטאר: — א. ווייסמאן, 217 בעווערלי סטריט.

מיט ברידערליכען גרוס.

יוסף קערבעל, פרעזידענט.
אברהם ווייסמאן, פראט. סעק.

מוזיקאלישער אווענט אין קאמיוניטי קאונסיל הויז

א ן אינטערעסאנטע מוזיקאלישע פראגראם איז צוגעגרייט געווארען פאר דעם ערשטען פון א סעריע מוזיקאלישע אווענטען, וואס קומט פאר היינט, זונטאג, אין דער קאונסיל קאמיוניטי הויז אויף סט. דזשארדזש. אלע זענען א־געלאדען.

יוניאן באאמטער באפרייט פון קלאגע פון סטראשען

אברהם קירזשנער, וויים־פרעזידענט פון קלאוקמייקערס יוניאן, איז פרייטאג באפרייט געווארען פון געריכט פאר סטראשען וויליאם גרינבערג'ן און ניט לאזען איהם זיך באשעפטיגען אלס פרעסער. קירזשנער האט די קלאגע געלייקענט.

גרינבערג האט דערצעהלט, אז ער האט איהם געסטראשעט מיט שלאגען אין דער'הרג'ענען, און ער איז ארומגעגאנגען אין שרעק פאר זיין לעבען.

קירזשנער האט דערצעהלט, אז ער האט גערעדט מיט גרינבערג'ן, ווען גרינבערג האט געהאט בדעה צו געהן אין ביזנעס פאר זיך, און ער האט איהם צוגעזאגט ער זאל אנשטעלען יוניאן ארבייטער.

דרייצעהן יאהריגער שווינדלער ארעסטירט

א 13 יאהריגער אינגעל איז ארעסטירט געווארען אלס שווינדלער. און ער האט זיך ארויסגעוויזען אלס א גאנץ פעהיגער בעל מלאכה, וועמען עס דערווארט א גלענצענדע קאריערע, ווען מען לאזט איהם נאר זיך אנטוויקלען.

ער פלעגט פאר אנדערע אינגלאך זיך פארשטעלען אלס אייגענטימער פון א גרויסען צייטונגס פארקויף ראוד, וואס דארף האבען עטליכע דאלאר אנצופיה־רען דאס געשעפט. ער פלעגט געוועהנליך אריינגעהמען אין געשעפט א אינגעל, וואס האט איהם געדאפט צושטעלען א דאלאר. — „קריג עס וואו דו קענסט און וואו דו ווילסט, עס ארט מיך ניט, און דו־ וועסט קריגען א העלפט פון ריוח".

מיט'ן דאלאר, וואס ער האט פון אינגעל באקומען, פלעגט ער זיך לאזען קויפען די צייטונגען, און פלעגט שוין ניט צוריקקומען. אין עטליכע פאלען האט ער געבארגט ביי די אינגלאך זייערע בייסיקלאך, כדי ער זאל עס שנעלער מאכען, און ער פלעגט דאן טאקע שנעלער פארשווינדען מיט'ן דאלאר און מיט דעם בייסיקעל.

ווען מען האט איהם ארעסטירט, האט מען אויך אפגעזוכט צוויי פון די גע'גנב'עטע בייסיקלאך.

קריגט פון א קוה אין אויג אריין

פעטריק בוירנס פון גלעדסטאן עוו., 48 יאהר אלט, האט געארבייט צווישען די קיה אין קאליזעאום, און האט באקומען פון איינער א שטאך מיט א הארן אין אויג אריין. ער געפינט זיך יעצט אין וועסטערן האספיטאל, וואו מ'האפט נאך צו ראטעווען זיין אויג.

פארוואונדעטע פון אויטאמא־בילס

ארויסטרעטענדיג אויפ'ן מיטען גאס פון צווישען צוויי געפארקטע קארס אויף קאלעדזש לעבען אסינגטאן, איז מיס קארא ריטשארדסאן, 24 יאהר אלט, אומגעווארפען געווארען פון אן אויטאמא־ביל און האט געקראגען וואונדען א ן קאפ. זי איז באהאנדעלט געווארען אין סט. מייקעל'ס האספיטאל.

אן עהנליכער עקסידענט איז געשעהן אויף מארס און איסטערן עווניוס, ווען וויליאם ראבערטסאן, 46 יאהר אלט, פון איסטערן עווניו, האט געקראגען וואונדען אין קאפ און רוקען. ער איז אפגעפיהרט געווארען אין סט. מייקעל'ס האספיטאל.

נארמא שאו, 7 יאהר אלט, געפינט זיך אין האספיטאל פאר קראנקע קינדער מיט וואונדען אין קאפ, וואס זי האט באקומען ווען זי איז אומגעווארפען געווארען פון אן אויטאמאביל אויף דאפרין סטריט, אויף איהר וועג פון סקול.

געוועזענער מ. פ. פ. ארעסטירט פאר שלאגען זיין ווייב

א געוועזענער מיטגליד פון דער פראווינציעלער לעדזשיסלייטשור פון סאוט וועסט טאראנטא, א געוועזענער שטאדטישער בראוקער, איז זיכער א געוועזענער לייטישער מענש, פונדעסטוועגען האט מען איהם ארעסטירט פאר שלאגען זיין ווייב.

דזשיימס דזש. מעקוסלאנד א ז ארעסטירט געווארען אין זיין צימער אין פארד האטעל, און איז איינגעשפארט געווארען אין וועסט דאנדעס סטריט פאליס סטיישאן אהן בעיל.

די קלאגע זאגט, אז די נאכט פון דעם 24־טען נאוועמבער איז ער געקומען אין זיין פרוי'ס אפארטמענט אויף האמוואוד עווענייו, האט איהר געשלאגען און אומגעווארפען אויף דער ערד.

ווען ער איז פרייטאג דערשינען אין געריכט, האט זיך ארויסגעוויזען, אז דאס פארעל, וואס וואוינט יעדער באזונדער האבען דוקא איינער דעם אנדערען גוט באהאנדעלט, נאר צווישען זיך געזידעלט און געקריגט.

ער איז פארהאלטען געווארען אויף א וואך צו באטראכט ווערען אין פסיכיאטרישען האספיטאל.

ערשטער פאל פון פאקען אין שטאדט רופט ארויס זארג

א פאל פון פאקען, דער ערשטער, וואס איז געמאלדען געווארען דעם סעזאן, האט ארויסגערופען זארג אין היגען געזונטהייט דעפארטמענט.

די פרוי, וואס האט זיך אנגעשטעקט מיט דער קראנקהייט, ווי מען גלויבט, אין פעמבראק, איז געקומען קיין טאראנטא דעם 11־טען נאוועמבער, און די פלעקען פון דער קראנקהייט האבען זיך באוויזען דעם 22־טען נאוועמבער.

אין דער צווישענצייט איז זי ארומגעגאנגען צווישען מענשען, און מען האט מורא, אז זי זאל שוין ניט האבען אנגעשטעקט אנדערע.

די קראנקע איז פרייטאג אפגעשיקט געווארען אין איזאלאציאנס האספיטאל.

אידישער יונגערמאן איז באגאנגען זעלבסטמארד אין א וואנע

פוןווארשע שרייבט מען:

ביינאכט 6 אזייגער איז דער 26־יעהריגער ארבייטער יצחק פרושינסקי (אלע שוסטערא 36) אריינגעגאנגען אין באד־צימער און זיך געמאכט א וואנע, און ער האט זיך אין דער וואנע דערטרונקען. ווען די שטוב־מענשען זענען אריינגעקומען האבען זיי איהם שוין געטראפען א דערטרונקענעם. מ'האט ארויסגערופען די „גיכע הילף", וועלכע האט נאר געקענט פעסטשטעלען דעם טויט. די סיבה דערפון איז געוועזען נויט.

מיר האבען א נייעם סטאק פון
די בארימטע
„סמייל" העטס
סטעטסאן און
בארסאלינא העטס

אויסגעצייכענט אבער ניט טייער
CALHOUN
THE HATTER
2 סטארס אין טאראנטא
97 יאנג סט. 806 יאנג סט.
(עדלייד און יאנג) (בלור און יאנג)
אפען יעדען אווענט

כאראקטעריסטיש
פעלטס פון אויסגעצייכענטער קוואליטעט. און צי איהר קלייבט אויס אן אויסגעבויגענעם ראנד אדער א מעהר קאנסערוואטיוון מאדעל, עס איז א כאראקטעריסטישער שטריך פאראן, וואס איהר קענט עס האבען בלויז אין א
קאלהון העט
— געפרייזט פון —
$3.85

בערטראנד ראסעל

(פארזעצונג פון פיידזש 4)

סעל איז דאס וואס ער גלויבט אז דער מענש וועט קיינמאל ניט קענען איינשפאנען די נאטור אין זיין דיענסט. יעדענפאלס האט דער מענש נאך איצט עס ניט באוויזען.

ראסעל וויל אז עס זאל הערשען א מין ארדנונג פון אן אינטערנאציאנאלער רעגיערונג פון אלע לענדער. ער גלויבט אויך אז דאס עקאנאמישע לעבען דארף רעארגאניזירט ווערען און עס דארף פארוואלטעט ווערען פון א העכערען ראט.

ראסעל איז אויך דערפאר אז עס זאל איינגעפיהרט ווערען געבורט קאנטראל אויף א לעגאלען אופן.

כדי צו שאפען בעסערער געזינטערע באציהונגען פון מענש צו מענש און אוועק צושטעלען די געזעלשאפט אויף א העכערען צושטאנד וויל ראסעל, אז מען זאל איינפיהרען דאס לערנען פון פסיכאלאגיע אין שולען און אינסטיטוציעס און אז אלע מענשען זאלען דערצויגען ווערען אזוי, אז זיי זאלען קאנען אפטרייסלען פון זיך די נארישע רעשטלאך וואס עס איז נאך געבליבען פון פארשיעדענע טראדיציעס און גלויבענס און אויך פון די פריהערדיגע בילדונגס מעטאדען.

"עס מוז געשאפען ווערען א בעסערער מענש — זאגט ראסעל — און ערשט דאמאלט קאן זיין די רייד פון א בעסערער געזעלשאפט".

אבער דאס זיינען אלץ נאך רייד פון א פילאזאף, פון א דענקער. פון א סאציאלאג און א געזעלשאפט רעפארמער — וואס ראסעל האט בעזונדערס אויפגעטאן איז, דאס וואס ער האט פאראויסגעזאגט פיעל וויכטיגע היסטארישע געשעהעשען, ניט אלס ווארזאגער נאר אלס "חכם הרואה את הנולד".

צו אונז אידען האט ראסעל א באזונדערע ווארימע באציהונג און ער האפט אז דער אנטיסעמיטיזם וועט אפשטארבען אין אייראפא אין פארלויף פון 20־טען יאהרהונדערט, אין אמעריקא וועט ער נאך פריהער פארשווינדען.

ראסעל איז ערשט ניט לאנג בעשטימט געווארען אלס לארד מיט דאס רעכט צו זיצען אין לארדען־הויז, וואו ער וועט נעווים פארנעהמען א פלאץ קומענדען יאהר. עס איז אויך מעגליך, אז ער זאל ווערען א קאבינעט מיטגליד.

כאראקטעריסטיש איז אבער דער פאקט וואס ראסעל האט מיטגעטיילט זיינע פריינד אז זיי זאלען איהם ניט רופען לארד און ניט רייט האנארייבעל, נאר פשוט מר. ראסעל ווי פריהער.

* * *

און איצט קומט בערטראנד ראסעל קיין טאראנטא, דאס ערשטע מאל אין זיין לעבען און אויך אפשר דאס לעצטע מאל. ער קומט פאר איין איינציגע לעקציע.

ער וועט ריידען איבער "די זינד פון ציוויליזאציע". וואו ער וועט אויפווייזען די פעהלערען פון דער אלטער ציוויליזאציע און אויך די שריט און די פעהלערען פון אונזער נייער ציוויליזאציע. עס וועט זיין וואס צו הערען.

ראסעל רעדט... דער פראפעט פון 20 טען יאהרהונדערט וועט שטעהן פאר אונז. ער וועט אונז זאגען דאס, וואס קיינער קען אונז ניט זאגען, ער וועט אויפרעקען פאר אונז דעם פארהאנג פון הער נאהענטער צוקונפט און וועט אונז ווייזען די קומענדע טעג. אין דעם איז ראסעל א יחיד בדורו.

דעם 12־טען דעצעמבער וועט דערריבער זיין א יום־טוב'דיגער טאג פאר טאראנטא.

דעם לעזערס ווינקעל

ווערטער הער רעדאקטאר:—

אין דער דינסטאג אויסגאבע פון "אידישען זשורנאל" דעם 24־טען נאוועמבער, האט איהר באריכטעט, אז ה. באלטער האט גערעדט ביים מיטינג פון ועד העיר אין דעם נאמען פון דער בני יעקב סאסייטי.

איך בין אינסטרואירט געווארען פון דער סאסייטי צו שרייבען דעם בריעף, דערקלעהרען אז די סאסייטי האט קיינע דעלעגאטען ניט צם ועד העיר, פאלגליך האט קיינער קיין רעכט צו רעדען אין נאמען פון דער סאסייטי, ווייל די סאסייטי וויל ניט אריינגעצויגען ווערען אין דער מחלוקה.

ערגעבענסט אייערער.
מ. צימערמאן,
סעקרעטאר פון דער בני יעקב בענעוואלענט סאסייטי.

א שעהנע בר מצוה

שבת פרשה תולדות, דעם 14־טען נאוועמבער, איז אין שאו סטריט שוהל געפייערט געווארען די בר מצוה פון ברוך עפשטיין, א זוהן פון מר. און מרס. ישראל עפשטיין, 97 ביטרים סטריט.

מר. עפשטיין איז גוט באוואוסט אין דער אידישער טאראנטא, אלס טעטיגער אנטיילנעהמער אין פיעלע אידישע אינסטיטוציעס, עס איז דעריבער קיין וואונדער ניט, וואס אזוי פיעל געסט זענען געקומען צו דער שמחה פון זיין זוהנ'ס בר מצוה.

צווישען די פיעלע געסט זענען געווען: הרב וויינרעב, הרב בערגער, דער פרעזידענט פון דער קהלה מר. מ. שאפירא, שוחטים, מיטגלידער און באאמטע פון בראנזוויק ת"ת, פרעזידענט און קאמיטע פון בני יעקב סאסייטי, און א גרויסער עולם פון שאו סטריט שוהל מיטגלידער, וואו מר. עפשטיין איז א מיטגליד פאר די לעצטע 10 יאהר.

דער בר מצוה בחור האט געלייענט די תורה די גאנצע סדרה און מפטיר. עס איז ווירקליך געווען א פארגעניגען צו הערען ווי א קאנאדער געבוירענער אינגעל לייענט די תורה, ניט מעכאניש, נאר פארשטעהט וואס ער לייענט.

נאכ'ן דאווענען זענען אלע מתפללים פארבעטען געווארען אויף קידוש, און ביי טישען געדעקט מכל טוב, האבען אלע גאנץ פיין פארבראכט.

ביידע חשוב'ע רבנים האבען געזאגט תורה מעניגידיומא, עס האבען גערעדט פארשיעדענע רעדנער, און אלע האבען געוואונשען מר. און מרס. עפשטיין צו דערציהען זייערע קינדער אויף א אידישען אופן.

דער באקאנטער חסידישער מנגן ר' יצחק מאיר קאראלניק האט געזונגען זמירות און אלע אנוועזענדע האבען אונטערגעכאפט די נגונים. עס איז געווען א אמת'דיג בילד פון א היימישער שמחה.

דער חזן פון שאו סט. שוהל, כ. סניידער, האט משמח געווען דעם עולם מיט מוזיקאלישע נומערען.

מר. ה. קאפפעל, דער רבי פונ'ם בר מצוה, איז געווען דער טאוסט מאסטער.

אדווערטייזט
אין
„זשורנאל"

זיינען מיר ציוויליזירט ?

איז דער יעצטיגער מענש ניט העכערשטעליג לגבי דער יעצטיגער צייט ?

קען וויסנשאפט פארנעמען דאס פלאץ פון רעליגיע ?

די און נאך אנדערע פראגען וועט אנרירן

בערטראנד ראסעל
דער פראפעט פון 20־טען יאהרהונדערט
אין זיין לעקציע, וועלכע ער וועט האלטען צום ערשטען מאל אין טאראנטא איבער דער טעמע: —
„די זינד פון אונזער ציוויליזאציע"
אין מעסי מיוזק האל
שבת אווענט דעם 12־טען דעצעמבער, 9131
באזארגט זיך באצייטענס מיט א בילעט
בילעטען 50 סענט ביז $1.50
די לעקציע ווערט געגעבען אונטער דער אויפזיכט פון דער
Standard Lecture Bureau, 68 King St. East

הדסה "וויקטארי לאנטשעאן"
מאנטאג דעם 30־טען נאוועמבער
— אין —
קינג עדווארד האטעל

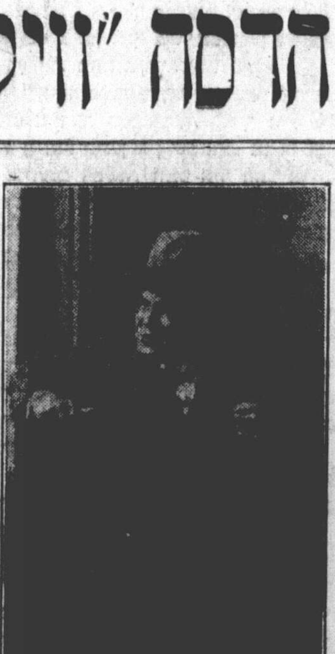

ראביי ישראל ה. לעווענטאל

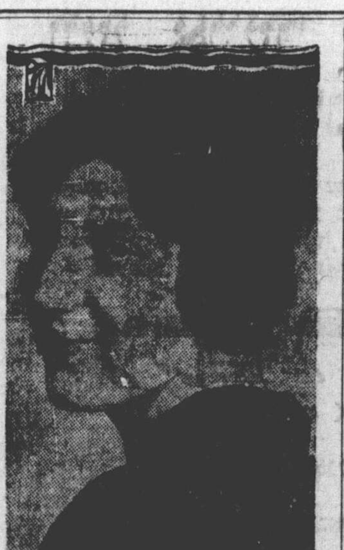

דוד וואררדי

ע׳מ׳א
לאזאראוו שייווער

דאס איז דאס גרעסטע און שענסטע וואס טאראנטא האט זוען געזעהן. דאס אויסשטעהענדסטע אין הדסה אקטיוויטעט.
אלע וועגען פיהרען צו הדסה מאנטאג
דעם 30־טען נאוועמבער
אין קינג עדווארד האטעל.

ס'איז נאך ניט געהערט געווארען!
אז איהר זאלט קריגען ערגעץ אנדערש אזא רעלע און פארזיכטיגע ארבייט פאר דעם פרייז. גאראנטירטע קלינינג און פרעסינג בלויז — —
65 סענט
סעמפעלס פון אונזערע פרייזען: —
מענער סוטס: — 65 סענט; אווערקאוטס 95 סענט; פענטס 40 סענט.
לעידיס: — דרעסעס (דזשורזי אדער קלאטה) 75 סענט; סילק דרעסעס — $1.00; סוטס — 65 סענט.
קיין עקסטרא פאר דעליווערען
פרויען קליידער פארזיכטיג באהאנדעלט
Three ★ Stars
CLEANERS
249 אסינגטאן, נארד פון דאנדעס
לאידבראק 8406

ראדזשערס „בלויע קוילען"

דער קאליר גאראנטירט
די קוואליטעט

„שטויבלאז"

The ELIAS ROGERS Company Limited

אלפרעד ראדזשער, פרעזידענט.

THE VERY BEST ROGERS FUELS

איין טאן
מיינט
2,000 פונט

ארדער אפיס:
עלגין 0482.

דער איינציגער פרייז

מרס. א. ב. בענעט
פרעזידענטין פון טאראנטאר הדסה וועלכע וועט זיין די פארזיצערין ביים הדסה לאנטשעאן.

פאר ארייגקומען צו דעם הדסה לאנטשעאן מאנטאג אין דעם קינג עדווארד האטעל.

דוד ווארדי, עמא לאזאראוו שייווער, ראבביי דר. י. ה. לעווענטאל, יצחק לעווין, און אנדערע וועלען זיין די הויפט געסט ביים הדסה וויקטארי לאנטשעאן מאנטאג בייטאג אין קינג עדווארד האטעל.

דאס וועט זיין דער יערליכער לאנטשעאן פון דער הדסה און קיין זאך האט ניט אפגעהאלטען צו מאכען דעם לאנטשעאן אזוי גרויס, און אזוי אנציהענד ווי נאר מעגליך.

די פראגראם ביים לאנטשעאן איז אזעלכע וועלכע איז א כבוד פאר יעדער קאנצערט ביהנע, ביים גרויסארטיגסטען אווענט. דאס האבען די טוערינס פון דער הדסה אראנזשירט אום צו באפרידיגען די מיטגלידער וועלכע האבען א גאנץ יאהר אזוי שווער געארבייט צו זאמלען פאנדען פאר די פארשיידענע הדסה צוועקען.

דער לאנטשעאן וועט טראגען א כאראקטער פון א סארט עהרען לאנטשעאן ווייל דער פרייז פאר ארייננאנג צום לאנטשעאן איז ניט דאס געלט נאר די עהרען ליסטע בלויז די מיטגלידער וועלכע האבען געזאמעלט ניט ווייניגער ווי 15 דאלאר פאר הדסה צוועקען וועט ערלויבט זיין ארייגצוקומען, דאס איז דער פרייז פארן ארייננאנג צום לאנטשעאן.

פיעלע מיטגלידער פון דער הדסה מאכען זייערע לעצטע אנשטרענגונגען צו גרייכען זייער קוואטא, דאס הייסט צו שאפען 15 דאלאר פאר הדסה צוועקען

אום ניט צו פארפעהלען ביי צו זיין ביי דעם דאזיגען לאנטשעאן.

עס איז ווערט צו מאכען אן אנשטרענגונג. עס איז ווערט צו טאן אלעס וואס מעגליך אום ניט צו פארפעהלען, זעהן און הערען אזעלכע בארימטהייטען ווי דוד ווארדי, וועלכער קומט ספעציעל פון ניו יארק, עמא לאזאראוו שייווער, די זיסע זינגערין פון פאלקס לידער, דעם באריהמטען יוסף לעווין, און הערען ריידען דעם טאלאנטפולען רעדנער ראבי לעווענטאל.

נאך היינט און מארגען קענען הדסה מיטגליעדער גרייכען דעם פרייז פון ארייננאנג צום לעאנטשעאן, און עס איז ווערט זיך אנצושטרענגען.

סוויטירונגען
פון דער תלמוד תורה עץ חיים

אויף א תנאים ביי מר. משה הייבער פון זיין טאכטער גאלדע צו מר. דוד גאלדבערג, א זוהן פון מר. יחיאל מיכל גאלדבערג איז געזאמעלט געווארען $6.09.

אויף א חתונה ביי מר. יעקב שוויצמאן איז געזאמעלט געווארען $4.00.

אויף א חתונה ביי מרס. יוכבד מארקאוויץ פון איהר טאכטער לאה, א שוועסטער פון דאקטאר מארקאוויץ, צו מר. ישראל לערמאן, א זוהן פון מר. און מרס. מאיר לערנער איז געזאמעלט געווארען 18 דאלאר.

מיר באדאנקען אלע מנדבים און מיר ווינשען מזל טוב צו די בעלי שמחות, אז זיי זאלען זוכה זיין צו זייערע קומענדע שמחות מתוך נחת עושר וברכה.

ש. סאנענבערג, פרעזידענט.

א אידישע טראגעדיע אין ווארשע אויפ'ן פאריזער שטייגער

פון ווארשע, מעלדעט מען:

אויף גראיעצקא גאס האט זיך 7 אינדערפריה אפגעשפיעלט א טראגישע סצענע.

אין דעם אויבענדערמאנטען הויז וואוינט דער 23־יאהריגער שוסטער משה לאכמאן. מיט א צייט צוריק האט ער זיך באקענט מיט'ן מיידעל רבקה גאלדבערג פון זעלבען הויף. און מיט איהר אנגעהויבען ארומגעהן.

דאס מיידעל האט פאר באקאנטע ערקלעהרט, אז לאכמאן איז איהר חתן, און ער האט איהר צוגעזאגט מיט איהר חתונה האבען. דער יונגערמאן האט אבער, אפנים פון דעם אפילו ניט געטראכט, און איז מיט עטליכע וואכען צוריק אוועק אויף דער פראווינץ און דארט געשריבען תנאים מיט א צווייטער.

ווענען דעם האט זיך דערוואוסט דאס מיידעל רבקה גאלדבערג, און ווען איהר חתן איז געקומען צוריק האט זי איהם געמאכט א מורא'דיגען סקאנדאל. יעדען אינדערפריה פלעגט זי איהם אפוואכטען און איהם באליידיגען. דערביי פלעגט זי איהם דראהען, אז אויב ער וועט זיך ניט אומקעהרען צו איהר, וועט זי איהם דערשיסען.

ארום 6 פארטאג, ווען לאכמאן איז ארויס פון זיין וואוינונג, האט שוין אויף איהם געווארט דאס מיידעל.

— דו ווילסט מיט מיר חתונה האבען? — האט זי געפרעגט.

— ניין האט ער געענטפערט.

זי האט בליץ שנעל ארויסגענומען א רעוואלווער און אפגעגעבען 2 שאסען צו איהם און איהם שווער פארוואונדעט אין ברוסט. אויפ'ן אפקלאנג פון דער שיסעריי זענען זיך צונויפגעלאפען שכנים וועלכע האבען ארויסגערופען די גיכע הילף.

דער יונגערמאן איז אין א שווערען צושטאנד אפגעפיהרט געווארען איז שפיטאל.

א גרויסארטיגע בר מצוה שמחה

אין אויסערגעוועהנליכע בר מצוה שמחה איז געפראוועט געווארען אין דער קאנגרעגיישאן עדת ישראל אנשי רומעניע, פון מר. און מרס. לעא הערצמאן, פאר זייער זוהן וויקטאר, שבת דעם 21־טען נאוועמבער און שוהל, און זונטאג דעם 22־טען נאוו., אין „אלד ספעין".

דער בר מצוה, וועמענ'ס לעהרער עס איז דער באריהמטער בן ציון נאטאנזאן, האט מיט זיין ליינען און דרשה געמאכט א טיפען איינדרוק אויף דעם גאר גרויסען עולם וועלכער האט איבערגעפאקט די שוהל. רעדעס זענען ביי דער געלעגענהייט געהאלטען געווארען פון מר. א. שעכטער, פרעזידענט פון שוהל; הרב מ. בערגער, און מרס. דזשאזעף, וועלכע האט דעם בר מצוה אין דעם נאמען פון דער אוקזילערי פרעזענטירט מיט א זילבערנעם בעכער.

אין שוהל האט דער עולם געטרונקען לחיים און געוואונשען גליק די עלטערען און דעם בר מצוה.

צווישען די אנוועזענדע ביי דער רעסעפשאן זונטאג אין „אלד ספעין" זענען געווען:

מר. און מרס. ל. הערצמאן, דער בר מצוה מאסטער וויקטאר הערצמאן, מר. און מרס. ל. הערצמאן די עלטערען פון מר. ל. הערצמאן און מעמבערס פון דער פאמיליע ווי ברידער, אנקעלס, שוועגערינס, מוהמעס, הרב און מרס. מ. בערגער, מר. און מרס. א שעכטער און זוהן סיימאר, מר. און מרס.. ב. נאטאנזאן, מר. און מרס. ל. מ. שווארץ, מר. און מרס. ד. אבראמאוויטש און טאכטער, מר. און מרס. ה. מאזעס, לאיער א. דיקלער, מר. און מרס מ. גאלדבערג, מרס. אידא גליק, מר. און מרס אי. ליבערמאן, מר. און מרס. מ. פיזעס, מר. און מרס. ס. פיזעס, מר. און מרס. אי. פיזעס, מר. און מרס. דזשיי. דאנענפיעלד, מר. מ. מייקעלסאן, מר. און מרס. דזשיי. עליאס, מרס. י. האבער, דר. און מרס. ל. דזשיי. ברעסלין, מר. און מרס. וו. מיללער, מר. און מרס. אי. סינגער, מר. און מרס. טאבאיעס, מר. און מרס. אי. קאהן (ניו האשמאל), מר. און מרס. ד. פעלדשטיין, מר. און מרס. וו. גורמאן, מר. און מרס.

וויקטאר הערצמאן

ב. פייביש, מר. און מרס. ס. גאלדענבערג, מר. און מרס. ב. האלענדער, מר. און מרס. ס. לודוויג, מר. און מרס. מ. ראסס, מר. און דזשיי. מערקער, מר. און מרס. ד. מארטין, מר. און מרס. מ. פרענקעל, מר. און מרס. א. בראון, מר. און מרס. דזשיי. ווארצעל, מר. און מרס. דזשיי העלד, מר. און מרס. מ. דעיל, מר. און מרס. א. בערגער, מר. און מרס. וו. קרענגעל, מר. און מרס. נאשמאן, מר. און מרס. דזשיי. סיימען, מר. און מרס. פ. אדעללמאן, מר. און מרס. מ. פאמעראניץ, מר. מ. וואלפסאן, מר. מ. ווילסאן, מר. און מרס. א. רובינאף, מר. און מרס א. ראוונער, מר. און מרס. א. אפעלבוים, מר. און מרס. וו. מיללער פון מאנטרעאל, מר. און מרס. דזשיי. מארקאוויטש, מר. און מרס. ס. ראטה, מר. און מרס. ה. לאזארעסקא, און פיעל אנדערע.

די ארטיסטען פון סטענדערד טעאטער, מרס. אסתר פיעלד און מר. לופינסקי, האבען אונטערהאלטען דעם עולם מיט לידער און דעקלאמאציעס.

דער טאוסט מאסטער איז געוועזען מר. א. דיקלער, און פאלגענדע האבען זאך באטייליגט מיט רעדעס:

מר. ב. נאטאנזאן, די אבראמאוויטש, א. שעכטער, מ. הערצמאן, דזשיי. דאנענפיעלד, מ. וו. הערצמאן, מ. מייקעלסאן, דזשיי. הערצמאן, אי. הערצמאן, ל. הערצמאן, מרס. ל. הערצמאן, מרס. דזשיי. דזשאזעף, וועלכע האט אין נאמען פון דער עקזעקוטיווע פון דער לײדיס אוקזילערי עדת ישראל, פרעזענטירט דעם בר מצוה מיט א ווערטפולען „וואלנאט" דעסק, מר. מ. מאזעס, ה. לאזארעסקא, דר דזשיי. ל. ברעסלין און דער בר מצוה.

טעלעגראמען זענען געלעזען געווארען פון פאלגענדע: מר. און מרס. ס. שווארץ, אטאווא; מר. און מרס. הערי שאכטער, טאראנטא; מר. און מרס. מור, פיטסבורג, פענסילוועניע; מר. און מר. א. מיללער, מאנטרעאל; אפיסערס און מעמבערס דבורה טשאפטער, טאראנטא; מר. און מרס דזשיי. סטאמבלער, טאראנטא; מר. און מרס. לעאן קאפלער, טאראנטא; מר. און מרס. ה. אראנאוויטש, מאנטרעאל; מר. און מרס. אי. טישלער, טאראנטא; מר. און מרס. ה. ריינהארן, טאראנטא; מר. און ראזענטאל, טאראנטא; מר. און מרס. אי. סיגעל, טאראנטא; מר. און מרס. הערי קליינבערג, מאנטרעאל; מר. און מרס. מ. ראגול, טאראנטא; מר. און מרס. בען לאמפערט, טאראנטא; טאראנטא וויממען'ס ליגע אף די יונייטעד סינאגאגס, טאראנטא; מר. און מרס. דזשיי. פיין, גוועלף, לעאן און פען, טאראנטא.

דער עולם האט זיך אמוזירט ביז שפעט אין דער נאכט.

קינדער ארקעסטער קאנצערט

דער טאראנטא סימפאניע ארקעסטער אונטער דער לייטונג פון ערנסט מעקמילאן און מיט באבי ספערגעל, דער יונגער טשעלא סאליסט, אלס גאסט קינסטלער, וועט געבען דעם צווייטען פון דער סעריע קינדער ארקעסטער־קאנצערטען אין מעסי האל דינסטאג דעם 1־טען דעצעמבער, 4.15 נאכמיטאג.

מיס ג. עמילי טעד, סופערוויזאר פון מוזיק אין די טאראנטא פאבליק סקולס וועט געבען אן אנטערעסאנטען און באלערענדען ארייגפיהר צו יעדען פון די נומערען.

באבי ספערגעל שפיעלט די אידישע מעלאדיע "כל נדרי" פאר טשעלא און ארקעסטער.

די ארקעסטער נומערען זיינען: "פרעלודיע צום 3־טען אקט לאהענגרין," וואגנער; 'בערסייז פון דזשאסעלין" גאדארד; "אוווערטור פון מעדזשיק פלויט", מאצארט; "העגרי דער אכטער טענץ" גערמאן; און ראסינים אווערטור "ווילהעלם טעל".

דערוואקסענע זיינען העפלאך איינגעלאדען.

העררט די נייע סופערהיטעראדיין
סטראמבערג־קארלסאן ראדיאס

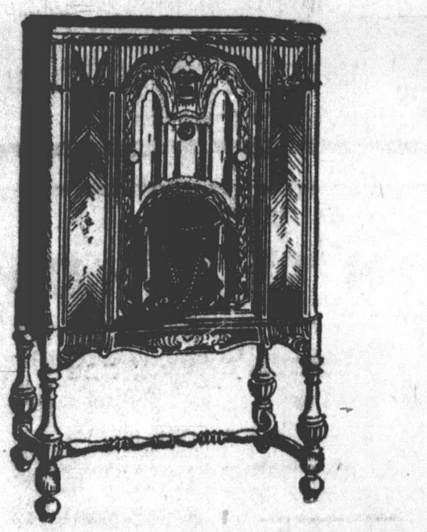

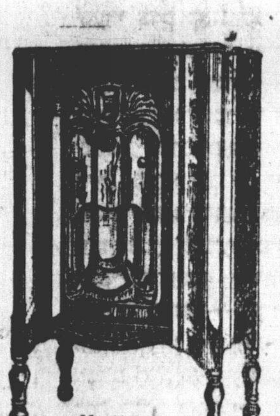

No. 19
Superheterodyne Receiver.
Mahogany finish.

געפרייזט פון

$239

און העכער קאמפליט מיט טיובס

עס איז נישטא קיין פיינערס ווי
א סטראמבערג קארלסאן

נייער אויטאמאטיק קלאריפייער — אויסגעצייכענטער טאן — פולער מוזיקאלישער רענדזש. — אויסערגעוועהנליכער סענסיטיוויטעט. — וואונדערבארע שעהנקייט פון קאבינעט.

פאר אלערליי אינפארמאציע וועגען סטראמבערג־קארלסאן ראדיאס ווענדעט זיך צו אונזערע אידישע רעפרעזענטאטיווס:

א. פרענק, דזשאנקשאן 0887.
מר. גראשעף, מעלראוז 7566.
מ. דזשובאס, לאידברוק 5690.
ה. נעווים, לינדהורסט 7132.
א. קלאק, טריניטי W 7879.
י. גינזבערג, דזשאנקשאן 0887.
דאבעליו ד. קראופארד, האוארד 5571.

פולער רענדזש פון סטראמבערג־קארלסאן רעסיווערס

נומער 25	$239.00
נומער 19	259.00
נומער 26	275.00
נומער 20	280.00
נומער 27	395.00
נומער 22	450.00
נומער 14 (מולטי רעקארד ראדיא)	866.50

ווען איהר קויפט ביי אונז א ראדיא ווייסט איהר, אז אונזער גאראנטיע איז געזיכערט פון דער פעקטארי. — מיר גיבען א ליבעראלען דיסקאונט פאר אייער אלטער מאשין.

טערמס אראנזשורט, אויסצוצאלען פון $1.50 יעדע וואך. קיין אינטערעסט. פרייע סערוויס.

WEST END MUSIC STORES

3324-26 דאנדעס סט. וו.,
374 קיל סטריט

טעלעפאן דזשאנקשאן 0887

גאלדענבערג'ס כשר רעסטאראנט

באזונדערע פלעצער פאר

- מילכיגס און פליישיגס -

די אמת'ע כשרה סיסטעם

עקזיסטירט זינט 1908.

275־273 ספעדיינע עווענ. טעלעפאן טריניטי 0444.

א פאלשטענדיגער מילכיגער מאלצייט פאר בלויז — — — 40 סענט

אין דער בארימטער
גאלדענבערג קאפעטעריא 275 ספעדיינע עוועניו

מיר גאראנטירען אז אלע אונזערע שפייזען זענען געמאכט בלויז אויף זיסען פוטער. קיין אנדער פעטס גענוצט.

געשמאקער מאלצייט אלא קארט — — — 40 סענט
סערווירט פאר בלויז

קומט און איבערצייגט זיך.

גאלדענבערג'ס 275 ספעדיינע עוו.

טעלעפאן טריניטי 0444

מיר האבען רעדוצירט די פרייז!

35 סענט

אבער נישט די קוואליטעט פון אונזערע בארימטע כשר'ע, געזונטע און געשמאקע פול קארס. רעגולער

50 סענטיגע מאלצייטען ווערען יעצט סערווירט צו

גאלדענבערג'ס כשר רעסטאראן

275 — 273 ספעדיינע עוועניו טעלעפאן טריניטי 0444

באקאנטמאכונג צום ווערטען פובליקום

דאס אייער גוט באקאנטער רעסטאראן קיפער

וואלף גאלדענבערג

462 בעי סטריט קארנער אלבערט

האט רעדוצירט די פרייזען פון זיינע געשמאקע און פרישע מאלצייטען 40 סענט

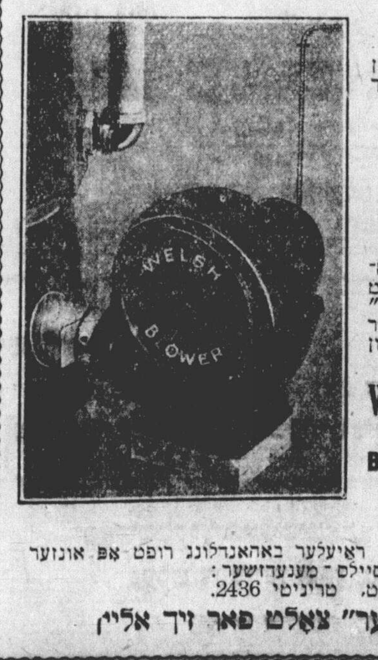

ווינטער קומט אן

באפרייט זיך פון שקלאפעריי פון פויערעס און אש. ארדערט גלייך דעם בארימטען.

וועלש בלאוער

אויטאמאטיש קאנטראלירטע וואַרימקייט, קיין אש, שפארט געלט אויף קוילען. דער "וועלש בלאוער" טראגט א גאראנטי פאר פולשטענדיגער צופרידענהייט און פרייע סערוויס פון דער

Welsh Blower & Stoker
COMPANY
BANK OF NOVA SCOTIA Bldg
Dundas & Spadina
Trinity 2436

פאר פרייער אינפארמאציע און ראיעלער באהאנדלונג רופט אפ אונזער אידישען סיילס־מענעדזשער:
אייב ווהייט, טריניטי 2436.

דער "וועלש בלאוער" צאלט פאר זיך אליין

דרעססעס
75 ס.
עני סטייל
געקלינט

צופרידענהייט גאראנטירט

Majestic Cleaners
ONE OF THE FINEST CLEANING PLANTS IN TORONTO

שפארט
ביי קלינען
ליידיס אדער מענס
סוטס
אדער
קאוטס
אויך פאר געטרימטע
געקלינט
און
געפרעסט

69 ס.

מיר קומען נעהמען און דעליווערען
קיין עקסטרא טשארדזש.

האדסאן 6891

שנעלע סערוויס אין יעדען טייל פון שטאדט

סייפט דאקטארס און דראגיסטס בילס
דורך קומען אין
ריימאנס שוויץ באד 36 סענטער עוו.

די איינציגע אידישע באד אין שטאדט. די געזונטסטע היץ וואס איז אנערקענט געווארען ביי עלדקאנטרישע דאקטוירים. גוט פאר רומאטיזם און לאמבעגא און אויך פאר עהנליכע קראנקהייטען. ספעציעל איז עס געזונט פאר דעם געזונטען מענשען, יוועמען עס פארהיט פון קראנקהייטען.

רעדוצירטע פרייזען 30 און 45 ס. פאר מענער
אפען פרייטאג, שבת, זונטאג און דינסטאג.
40 סענט פאר פרויען. אפען פרייטאג צו־נאכטס, זונטאג נאכט און מאנטאג.
מענדעל ריימאן, 36 סענטער עוועניו
טעלעפאן עדעלייד 3646.

אין הארץ פון אידישען געגענד
CRANGLE'S GARAGE
474 COLLEGE ST. TRINITY 3868
מיר פיקסען צופרידענשטעלענד קארס פון יעדען סארט און מאדעל.
פאר וועלוום גריינינג $4.00, בריקס רילייינינג $3.00 פער וויעל.
גוטע בעטערי סורוויס און קאר וואשינג. טאהינג פריי.
פאנט אונז אפ פאר א פרייז אויף אייער ריפעיר דזשאב.

HARRY I. ROTENBERG
באריסטער, סאליסיטאר און נאטארי פאבליק.
געלט נעליהען אויף ערשטע און צווייטע מארטגיידזשעס.
סאוט 903 סענטראל בילדינג, 45 ריטשמאנד סט. וועסט
אפיס: עלגין 3028. רעזידענץ: מידוויי 3880.

לאיערס גלעס און דיקלער
פון
GLASS - DICKLER & CO.
501 דאמיניאן בילדינג, 465 בעי סט.
אפיס טעלעפאן: עדעלייד 1168 — 1169
אלגעמיינע, ציווילע און קרימינעלע לאו־פראקטיק.
געלט געליהען און אינוועסטירט אויף מארטגעדזשעס.

אפיס טעלעפאן: עלגין 1619
נאך אפיס שטונדען: טריניטי 1446.
לאיער
ה. ס. מאנדעל
פון
גודמאן און מאנדעל
באריסטערס, סאליסיטארס א. אז. וו.
רומס 40—41 אימפיריאל באנק בילדינג 171 יאנג סטריט

אפיס:
45 ריטשמאנד סט. וועסט
705 סענטראל בילדינג.
אפיס טעלעפאן:
ווייווערלי 2211
הויז טעלעפאן קינגסדייל 8419.
לאיער ב. ווינבערג ב.א.
באריסטער, סאליסיטאר, נאטערי פאבליס
געלט צו לייען אויף מארגיידזשעס.
מארגיידזשעס געקויפט.

STANDARD THEATRE
I. AXLER, GEN. MGR. W. GOLDFADEN, DIRECTOR ABE COGUT, COMPANY MGR.
TELEPHONE: TRINITY 4310

פרייזען 35 ס. 50 ס. 75 ס. און $1.00

אב. קאגוט פרעזענטירט די גרויסע קינסטלער קא.
י. דובינסקי, אנא טייטעלבוים, אסתר פיעלד, סטעלא שולמאן, יצחקליפינסקי, סימאן קראסנאוו, היימאן ראפאפארט, נחמיה טאוויס און אליקס אמאסיא.

מיטוואך 8.30 אווענט
צום לעצטען מאל ——— אונזער סוקסעס
ז. ליבינס בארימטע פיעסע

„קינדער פארגעסען ניט"

מוזיק פון בארימטען מוזיקער יוסף רומשינסקי.
אויפגעפיהרט פון יודעל דובינסקי און אלעקס אמאסיא

וואטשט אונזער אנאנסמענט פאר נעקסטע וואך! עטוואס נייעס!

112 דעלעגאטען

וועלען זיך באטייליגען אין די קהלה וואלען דעם קומענדען מיטוואך

די פאלגענדע שוהלען און ארגאניזאציעס האבען אריינגעשיקט זייערע קרעדענשעלס צו דער קהלה און זייערע דעלעגאטען וועלען געמאלדען ווערען וועגען באזוכען דעם עלעקשאן מיטינג, וואס וועט פארקומען מיטוואך דעם 2־טען דעצעמבער אין אווענט אין ציון אינסטיטוט:

אנשי אסטראוועץ — סיסעל סטריט.
היברו סיק בענעפיט סאסייטי. — דאנדעס סט. וועסט.
יוקליד עוועניו תלמוד תורה קאנגרעגיישאן. — יוקליד עוועניו.
תורת אמת קאנג. — דיארסי סטריט.
שערי צדק קאנגרעגיישאן. — סענטער עוו.
רומעניש שוהל — סענטער עוועניו.
מגן אברהם קאנג. — קלינטאן סטריט.
ערשטע נאראיעווער קאנג. — יוראן סטריט.
שלומי אמוני קאנג. — דאנדעס סטריט וועסט.
גואל צדק קאנג. — יוניווערסיטי עוועניו.
פרייד אף איזראעל סאסייטי — ציון אינסטיטוט.
טאראנטא אינדעפענדענט בענעוואלענט סאסייטי.
אנשי ניו־יארק. — יוראן סטריט.
אפטער קאנג. — בעווערלי סטריט.
אנשי קעלץ. — יוראן און דאנדעס סט.
חברה תהלים. — מיקאל סטריט שוהל.
בית יעקב קאנג. — העגרי סטריט.
אנשי ליבאוויטש — 91 דעניסאן עוועניו.
הילקרעסט קאנג. — קריסטי סטריט.
שאו סטריט קאנג. — שאו סטריט.
שומרי שבת. — טשעסטנאט סטריט.
בערקעלי סטריט קאנג. — 177 בערקעלי סטריט.
שערי ציון קאנג. — 177 בערקעלי סטריט.
הוסיאטינער קלויז — באודען און אלסטער.
כנסת ישראל קאנג. — דזשאנקשאן.
אנשי מינסק קאנג. — סט. ענדריו סטריט.
אנשי סליפיע קאנג. — אקספארד סטריט.
קהילת יעקב קאנ. — מארקהאם סטריט.
חברה ש"ס קאנג. — העגרי סטריט.
אנשי דרילץ קאנג. — יוראן סט.
חברה משניות קאנג. — יוראן און סיסעל סט.
אנשי סטאשעוו קאנג. — דאנדעס סט. וועסט.
פאלמערסטאן עוועניו קאנג. — פאלמערסטאן עוו.
אנשי שידלאוו קאנג. — דיארסי סט.
אנשי ענגלאנד קאנג. — ספעדיינע עוו.
מחזיקי הדת קאנג. — בעי סטריט.
אנשי קיעוו קאנג. — בעלוויו עוו.
מאלדאווער קאנג. — אגוסטא עוו.
בית ישראל קאנג. — ציון אינסטיטוט.
ציון בענעוואלענט אסאסיאיישאן — ציון אינסטיטוט.
ראש פנה קאנג. — דעניסאן עוו.
בית יעקב קאנג. — ביטש.
בית דוד קאנג. — בראנזוויק עוו.

נייעס פון איבער גאנץ קאנאדע

רעגיערונג פון קוויבעק זאל איבער־נעמען גאזאלין האנדעל?

קוויבעק, נאוועמבער, 28.

בילינער גאזאלין פאר'ן מאטאריסט און גרעסערע הכנסה פון גאזאלין פאר דער רעגיערונג, ווערט פאראויסגעזאגט און קלאנגען וועגען דעם אינהאלט פון דעם פרעמיערס בודזשעט רעדע אין פראווינציעלען פארלאמענט.

די קלאנגען זאגען, אז די רעגיערונג האט בדעה איינצופיהרען דעם גאזאלין פארקויף, ווי זי האט עס געטאן מיט'ן ליקאר פארקויף, דאס הייסט — איבערנעהמען דעם האלסייל האנדעל פון גאזאלין, ניט שטערענדיג דעם ריטייל פארקויפער. עס ווערט אפט פארגעווארפען, אז די ריטייל פרייזען אויף גאזאלין זיינען אין דער פראווינץ קוויבעק טייערער ווי ערגעץ אנדערש, און אהן פארשטענדליכע אורזאכען.

איבערנעהמענדיג דעם קאנטראל פון האלסייל גאזאלין פארקויף, וואלט די רעגיערונג געקענט פארגרעסערען איהר הכנסה, און מעגליך אויך רעדוצירען דעם ריטייל פרייז גאנץ היבשלאך.

דער פלאן וואלט אויך אונמעגליך געמאכט, אדער באדייטענד פארקלענערט דאס גאזאלין "בוטלעג", וואס האלט זיך אין איין פארגרעסערען.

קוויבעק נאוועמבער 27.

פרעמיער ל. טאשערא האט היינט אפגעלייקענט די קלאנגען, וואס טראגען זיך ארום אין דער פראווינץ, אז די רעגיערונג האט בדעה צו נאציאנאליזירען די גאזאלין אינדוסטריע אין קוויבעק.

אינגעל'ס געלט רופט ארויס חשד

האמילטאן, נאוועמבער, 27.

די היגע פאליציי איז געוועזן פאראינטערעסירט אויסגעפינען א קוואל פון וואנען עס האבען זיך גענומען טויזענט דאלער צו הארואלד סלייטער, א אינגעל פון גרענסוועל, וואס איז ארעסטירט געווארען אויף א דערוויילינער קלאגע פון "וועגרענסי" אבער וועלכען מען איז חושד אין פיעל אנדערע פארברעכען.

אנגעהויבען האט זיך עס מיט דעם, וואס ער האט דערצעהלט, אז ער האט געפונען שוועבעלאך און גאזאלין אונטערן דיל פון זיינע עלטערנס הויז. ווען מען האט איהם גענומען אויספארשען און באזוכען האט מען געפונען אויף איהם 349 דאלער מזומן אין פאפיר געלט. 200 דאלער האט מען זיך דערוואוסט האט ער איינגעצאהלט אויף א נייער קאר און 500 דאלער האט ער נאך וואס אריינגעלייגט אין א ברענטפארד באנק.

דער אינגעל האט שוין א שטיקעל צייט ניט געארבייט און ער קען ניט דערקלעהרען פון וואנען ער האט דאס געלט גענומען.

די באמיהונגען פון דער פאליציי זענען אבער ניט געווען אומזיסט. ווי עס וויזט אויס איז די פאליציי שוין גרייט איהם שטעלען אונטער צוויי קלאגעס פון פעלשונג און פרואוו צו אונטערצינדען.

פארמער ארעסטירט פאר אונטערצינדען איינענע פארם

ליסטאוועל, נאוועמבער, 27.

דזשאהן רייט, א פארמער, וואס וואוינט הינטערן שטאדט, איז היינט ארעסטירט געווארען אויף דער קלאגע פון אונטערצינדען.

ווען א פייער אויף זיין פארם איז אויסגעבראכען, האבען די פייערלעשער באוויזען צו ראטעווען די תבואה, זיין לעבעדיגען אינווענטאר און די פארם געצייג.

זיי האבען נאכדעם געפונען אין די פארשלאסענע צימערען פון הויז און צווייטען סטעליע שמאטעס דורכגעווייקטע מיט גאזאלין און האלץ שטיקלאך איינגעווייקט אין נאפט.

די הינער אויפ'ן פארם האבען די פייערלעשער געטראפען פארפאקט אין קאסטענס און אוועקגערוקט ווייט פון פייער.

רייט האט ניט געקענט געבען קיין צופרידענשטעלענדע ענטפערס אויף די אלע פאקטען, און ער איז ארעסטירט געווארען.

50 פאלען פון דיפטעריע און 23 פון סקארלאטין אין קוויבעק.

קוויבעק נאוועמבער 27.

אין דעם שטאדטישען האספיטאל געפינען זיך 50 קראנקע אויף דיפטעריע, לויט א באריכט פון דירעקטאר פון שטאדטישער געזונטהייט אפטיילונג, דר. וואלמאן מארטין. עס זיינען אויך איזאלירט 23 פאלען פון סקארלאטין.

קאנאדער מטבעות געמאכט אין קאנאדער מינט

אטאווא, נאוועמבער, 27.

די ערשטע מטבעות, וואס וועלען פאבריצירט ווערען אין דעם ראיעל מינט אלס א ריין קאנאדער אינסטיטוציע, וועלען געמאכט ווערען ביי א קורצער דערעפענונגס צערעמאניע קומענדען דינסטאג. צו איינציגע פון יעדע מטבעות, וואס צירקולירען אין קאנאדע וועלען אויסגעהאקט ווערען. מרס. א. נ. ראדעס, די פרוי פון דעם דאזיגען פינאנץ מיניסטער, וועט אפיציעל לאזען אין גאנג די מאשינען.

גראטעוועט

דער מיידעל'ס פאטער: — יונגערמאן, אייערע רייד זענען ארויסגעווארפען. איהר קענט פאר קיין פאל נישט הייראטען מיט מיין טאכטער.

יונגערמאן: — אפשר פארט?

דער מיידעל'ס פאטער: — ניין, זאג איך אייך, ניין! און מאטערט מיך ניט מעהר.

יונגערמאן (דריקט מיט ווארעמקייט דעם אלטענ'ס האנט). — איך דאנק אייך, מיין הער, איך דאנק איים. איהר האט מיך ארויסגעשלעפט פון א שרעקליכער פארלעגענהייט. איך וועל אייך די טובה קיינמאל ניט פארגעסען!

טרייסט רעזאלוציע
מיר, די חברות פון
ש. פרוג פרויען קלוב
אידיש נאצ. ארבייטער פארבאנד
דריקען אויס מיטגעפיהל צו אונזער
חברה קראוויץ
אויף דעם פרוהצייטיגען טויט פון איהר
שוועסטער
עטעל גרין ע"ה
זייט געטרייסט חברה קראוויץ. געפינט א טרייסט אין דער אידעאלער ארבייט, מיט וועלכער איהר פארנעמט זיך צוזאמען מיט אונז, און מיר ווינשען, אז איהר און אייער פאמיליע זאל מעהר פון קיין טרויער ניט וויסען.

דער ווינטער קומט — באזארגט אייך מיט דאס בעסטע
COAL-O-MATIC
קאאל בלאוער
די גרעסטע און מאדערנסטע בילדינגס זענען אויסגעשטאט מיט — קאאל־א־מאטיק בלאוערס
איהר קענט דערגרייכען עקאנאמיע און באקוועמליכקייט בלויז מיט — קאאל־א־מאטיק בלאוערס
ווענדעט אייך פאר אינפארמאציע וועגען — קאאל־א־מאטיק בלאוערס
צו טשארלס גודמאן
טעלעפאן עדעלייד 1753
אפיציעלער אידישער רעפרעזענטאטיוו

5־טער יערליכער
פאלקס פאראיין
באל
— דעם —
31־טען
דעצעמבער
ניי יאהר איוו.
— אין —
קאליסעאום
בילעטען צו 50 סענט
שוין צו באקומען ביי די פאלקס פאראיין טוער.
ארגאניזאציעס ווערען געבעטען ניט צו פארנעהמען דעם דאטום.

אפ טו דעיט
$2 מאקסידא $2
צורענטען
אויך קאמפליט אוטפיטס
מיר גיבען א שעהנעם דרשה געשאנק צו חתנים, וועלכע ברייגנען אויך זייערע מחותנים.
— פריימאן ברידער —
571 יאנג סטריט קינגסדייל 3270.

FREE

צו יעדען פארריכטען וועלען אייערע שיך קריגען
פריי א שעהנעם פוץ אדער שוה־שאין
יוניווערסיטי שוה ריפיירינג
מיר קומען נעהמען און דעליווערען אומעטום אין שטאדט
ווייווערלי 7796
גענויטע ארבייט
געשניטענע פרייזען
שיך געפארבט יעדען קאליר.
ווייטקייט איז נישט קיין מניעה.
קיין אָרדער צו גרויס — קיין אָרדער צו קליין